

MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS
2023

HARI SELASA : 28 NOVEMBER 2023

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM
[GUA MUSANG]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MOHD AZIZI BIN ABU NAIM [GUA MUSANG] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan secara terperinci status pemberian hak pemilikan lot rumah dan lot ladang kepada golongan miskin tegar yang menjadi peserta Projek Agropolitan Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECER) di Rantau Manis, Gua Musang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, pada awal penubuhan Projek Agropolitan Kelantan Selatan (PAKS), lot-lot kediaman peserta PAKS dibina di atas tanah pertanian memandangkan ia berada di dalam kawasan ladang PAKS. Bagi membolehkan lot-lot kediaman ini dipindahmilik kepada setiap bekas peserta yang layak, pihak KESEDAR telah mengambil tindakan dengan mendapatkan kelulusan Kebenaran Merancang (KM) daripada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan seterusnya pihak KESEDAR perlu mendapatkan kelulusan permohonan pecah sempadan dan ubah syarat daripada Pihak Berkuasa Negeri (PBN). Walau bagaimanapun, pembahagian lot-lot rumah kepada bekas peserta PAKS hanya dapat dilaksanakan setelah saman oleh seramai 291 bekas peserta PAKS terhadap KESEDAR diputuskan oleh pihak mahkamah.

Manakala berkaitan pemberian lot ladang kepada bekas peserta PAKS, ia tidak sepatutnya berbangkit kerana dasar projek ini yang jelas menyatakan bahawa peserta akan diberikan lot kediaman sahaja dan dibayar elaun berdasarkan produktiviti kerja mereka.

Walaupun bagaimanapun, bekas peserta sentiasa diberi peluang untuk terus bekerja di ladang PAKS sekiranya mereka masih berminat dan mampu menjalankan kerja-kerja yang berkaitan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN EDWIN ANAK BANTA (SELANGAU)

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN EDWIN ANAK BANTA [SELANGAU] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan adakah cadangan untuk membina tambahan kawasan rehat (R&R) di Lebuhraya Pan Borneo Tatau-Selangau.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, satu (1) daripada tiga (3) kawasan Rehat dan Rawat (*R&R*) di bawah Projek Lebuhraya Pan Borneo Sarawak sedang dibina di Sungai Basai di Selangau khusus di sepanjang jalan Tatau ke Selangau. Buat masa ini, tiada cadangan pembinaan *R&R* tambahan memandangkan selain daripada *R&R* tersebut, beberapa kawasan berhenti milik pihak swasta telah pun beroperasi untuk kegunaan pengguna jalan raya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI ABDUL KHALIB BIN ABDULLAH
[ROMPIN]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023

SOALAN

Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah [Rompin] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan apakah sumbangan yang diberikan oleh Kementerian bagi meningkatkan penglibatan bakal-bakal graduan di pusat pengajian tinggi dalam aspek keusahawanan pelancongan bagi mengurangkan kebergantungan kepada tawaran kerja samada daripada pihak swasta atau Kerajaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC) telah merangka beberapa inisiatif bagi memberi pendedahan dan galakan kepada golongan belia termasuk para graduan untuk menceburi kerjaya dan bidang keusahawanan dalam industri pelancongan. MOTAC menerusi Program Pengalaman Homestay Malaysia amat menggalakkan penglibatan golongan belia dalam program berkenaan sebagai pelapis kepada generasi pengusaha *homestay* sedia ada. Para belia di kluster *homestay* berkenaan diberi peluang untuk mengikuti latihan pembangunan

modal insan yang dianjurkan samada dibawah MOTAC atau kerjasama dengan agensi-agensi Kerajaan yang lain seperti INFRA dan INSKEN.

2. Kraftangan Malaysia juga giat mengadakan program-program pembangunan modal insan untuk golongan belia bagi menghasilkan dan mengeluarkan produk kraf. Institut Kraf Negara (IKN) memainkan peranan penting sebagai sebuah institusi pendidikan yang menawarkan pengajian dalam bidang kraf. IKN menyediakan latihan kemahiran kraf secara formal di peringkat Diploma, Sijil serta Sijil Kemahiran Malaysia (SKM). Institusi ini berupaya melahirkan graduan/modal insan yang berilmu dan berkemahiran bagi memenuhi keperluan industri sebagai usahawan kraf mahupun sebagai tenaga kerja terlatih dalam bidang kraf batik, tenunan, logam, seramik, kayu dan rotan. IKN telah berjaya melahirkan seramai 2,892 graduan dan sebanyak 83 peratus graduan terlibat di dalam industri bagi tempoh 2001 hingga 2022.

3. Melalui inisiatif-inisiatif demikian, telah berjaya melahirkan usahawan kraftangan yang berdaya saing dalam menghasilkan kualiti produk yang memenuhi permintaan pelancong. Secara tidak langsung dapat memupuk kesedaran dan membuka peluang kepada golongan belia untuk menceburi bidang keusahawanan pelancongan, seterusnya mengurangkan kebergantungan kepada tawaran kerja daripada kerajaan dan swasta.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN CHOW YU HUI
[RAUB]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan bilangan kemasukan pelajar ke perubatan dan pergigian di UM, UPM, UKM, USM dan UTM berdasarkan pecahan universiti, kaum (Melayu, Cina, India, Bumiputera bukan Melayu Semenanjung, Bumiputera Sabah, Bumiputera Sarawak dan lain-lain) dan kelayakan (STPM, Matrikulasi dan lain-lain) dari 2019 hingga 2023.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Berdasarkan sistem MyMohes di KPT, bagi tahun 2019 hingga 2022, bilangan kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang perubatan dan pergigian di UM, USM, UKM dan UPM** adalah berjumlah **3,288 pelajar** dengan bidang perubatan 80.3% dan pergigian 19.7%.
2. Bagi kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang perubatan dan pergigian di UM** dengan kelayakan masuk yang sama, terdapat seramai **226 pelajar pada tahun 2019** diikuti oleh **223 pelajar pada tahun 2020, 219 pelajar pada tahun 2021** dan **218 pelajar pada tahun 2022**.
3. Manakala, kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang perubatan dan pergigian di USM** pula adalah seramai **294 pelajar pada tahun 2019**, diikuti oleh **322 pelajar pada tahun 2020, 316 pelajar pada tahun 2021, dan 222 pelajar pada tahun 2022**.
4. Bagi kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang perubatan dan pergigian di UKM** dengan kelayakan masuk yang sama, terdapat seramai **192 pelajar pada tahun 2019** diikuti oleh **193 pelajar pada tahun 2020, 212 pelajar pada tahun 2021** dan **217 pelajar pada tahun 2022**.
5. Kemasukan pelajar warganegara Malaysia ke peringkat Ijazah pertama, **bidang perubatan dan pergigian di UPM** pula adalah seramai **109 pelajar pada tahun 2019**, diikuti oleh **107 pelajar pada tahun 2020, 112 pelajar pada tahun 2021, dan 106 pelajar pada tahun 2022**.
6. Pada tahun 2022, secara keseluruhannya, kemasukan ke **UM** bagi bidang yang sama adalah seramai **218 pelajar dengan 50.5%**

daripada jumlah tersebut adalah **pelajar Bukan Bumiputera dan selebihnya 49.5%** adalah pelajar **Bumiputera**.

7. Manakala secara keseluruhannya, kemasukan ke **USM** pada tahun 2022 adalah **seramai 222 pelajar dengan 82.0%** daripada jumlah tersebut adalah **pelajar Bumiputera dan** selebihnya, **18.0%** adalah pelajar **Bukan Bumiputera**.
8. Bagi, kemasukan ke **UKM** pada tahun 2022 adalah **seramai 217 pelajar dengan 53.5%** daripada jumlah tersebut adalah **Bukan Bumiputera dan** selebihnya, **46.5%** adalah pelajar **pelajar Bumiputera**.
9. Kemasukan ke **UPM** pada tahun 2022 adalah **seramai 106 pelajar dengan 58.5%** daripada jumlah tersebut adalah **Bumiputera dan** selebihnya, **41.5%** adalah pelajar **pelajar Bukan Bumiputera**.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KE-15**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : Y.B. TUAN MUHAMMAD ISMI BIN MAT
TAIB [PARIT]
TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MUHAMMAD ISMI BIN MAT TAIB [PARIT] minta **MENTERI PELABURAN, PERDAGANGAN DAN INDUSTRI** menyatakan usaha-usaha Kementerian untuk membuka peluang-peluang pekerjaan bagi rakyat kawasan Perak Tengah terutama di Seri Iskandar dengan membangunkan industri-industri berimpak tinggi.

JAWAPAN

Tuan Yang di Pertua,

Kerajaan telah melaksanakan beberapa inisiatif untuk membuka peluang-peluang pekerjaan bagi negeri Perak dalam menarik pelaburan berkualiti tinggi dengan membangunkan industri-industri berimpak tinggi. Bagi tempoh 2022 sehingga Jun 2023, jumlah pelaburan bagi negeri Perak adalah sebanyak RM10.8 billion yang melibatkan 486 projek dan dijangka menyediakan sebanyak 8,928 peluang pekerjaan. Pelaburan langsung domestik (DDI) mencatatkan RM8.3 billion (77%) manakala pelaburan langsung asing (FDI) adalah sebanyak RM2.5 bilion (23%).

Sektor perkilangan mencatatkan jumlah pelaburan sebanyak RM4.4 bilion manakala sektor perkhidmatan pula adalah berjumlah RM6.3 bilion. Antara industri perkilangan yang menyumbang kepada pelaburan tertinggi yang diluluskan di negeri Perak bagi tempoh tersebut adalah elektrik dan elektronik, pengilangan makanan, peralatan pengangkutan, produk getah dan produk logam asas. Kebanyakan pelaburan di negeri Perak adalah tertumpu di kawasan-kawasan perindustrian di Kawasan Perak Tengah seperti *Bemban Industrial Park*, *Jelapang Industrial Park*, *Gopeng Industrial Park*, *Lahat Industrial Park*, *Perak Halal Industrial Park*, *Tasek Industrial Park*, *Kinta Free Trade Zone* dan lain-lain.

Antara langkah Kerajaan untuk menarik DDI dan FDI untuk melabur di negeri Perak bagi menjana peluang pekerjaan adalah melalui aktiviti-aktiviti seperti berikut:

- a. Program Misi Perdagangan dan Pelaburan (*TIM*) bersama Menteri / Timbalan Menteri Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) untuk menarik projek berkualiti dari seluruh dunia;
- b. Misi Projek Khusus (*strike force-to close deal*) dan lawatan kerja spesifik bagi memberi fokus kepada syarikat-syarikat bertaraf dunia yang sangat berpotensi yang diketuai oleh Ketua Kerajaan / Kementerian / Pegawai-Pegawai Kanan MIDA;

- c. Mempergiatkan sesi libat urus dengan pelabur baharu dan sedia ada melalui penganjaran seminar / webinar, mesyuarat meja bulat, lawatan kerja, mesyuarat bersama syarikat individu dan majlis rangkaian oleh Pejabat MIDA Luar Negara;
- d. Mengukuhkan dan mempelbagaikan lagi kerjasama dengan dewan perniagaan, bank dan komuniti perniagaan antarabangsa bagi meneroka peluang ke arah menjana hasil yang saling menguntungkan serta menganjurkan program perdana (*flagship programmes*) bersama dengan rakan-rakan strategik pemegang taruh;
- e. Meningkatkan prestasi promosi media dengan menggunakan platform elektronik media antarabangsa dan tempatan untuk mempromosikan kelebihan Malaysia sebagai hab pelaburan serantau;
- f. Memperkenalkan inisiatif bagi mempermudah urusan menjalankan perniagaan (*ease of doing business*) seperti #MyMudah di bawah Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) sebagai langkah bukan fiskal untuk menyokong pemulihan ekonomi menerusi langkah-langkah yang efektif dalam mengurangkan beban peraturan tidak wajar dan mengurangkan kos perniagaan sekaligus meningkatkan produktiviti dan daya saing negara; dan
- g. *Invest Malaysia Facilitation Centre* (IMFC) ditubuhkan bagi memudahkan urusan para pelabur dalam pembuatan dan perkhidmatan dan komuniti perniagaan di pelbagai peringkat kerajaan persekutuan dan negeri. IMFC juga bertujuan untuk mempercepatkan proses pelbagai kelulusan termasuk memberi khidmat nasihat kepada komuniti perniagaan dan pelabur yang mana sekali gus dapat mengurangkan birokrasi dalam penyampaian perkhidmatan awam.

Kerjasama Agensi Kerajaan Persekutuan di Negeri Perak

MITI dan MIDA melalui pejabat negeri masing-masing telah bekerjasama dengan agensi-agensi kerajaan negeri Perak seperti Unit Perancang Ekonomi Negeri Perak, InvestPerak, Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perak (PKNPk) untuk menjalankan aktiviti promosi dan memberikan khidmat fasilitasi kepada pelabur di negeri Perak bagi menarik pelaburan dan seterusnya membuka lebih banyak peluang pekerjaan di negeri Perak.

Antara program taklimat / galakan yang dianjurkan oleh Kerajaan Persekutuan dengan kerjasama Kerajaan Negeri Perak adalah seperti berikut:

- a. Penganjuran Seminar InvestSeries-Perak pada 23 Oktober 2023 di ibu pejabat MIDA Kuala Lumpur;
- b. Taklimat berkenaan program *outreach SME Desk* kepada 20 syarikat SME yang terdiri dari ahli *Federation of Malaysian Manufacturer (FMM)* Perak;
- c. Taklimat berkenaan fasilitasi MIDA kepada ahli Malaysian International Chamber of Commerce and Industry Perak (MICCI);
dan
- d. Taklimat berkenaan TRACK Awareness, Incentives Compliances, dan Duty Import Exemption Application.

Kerajaan akan terus berusaha untuk menarik pelaburan langsung yang berkualiti dan berimpak tinggi ke negeri-negeri di seluruh Malaysia sekaligus mewujudkan peluang pekerjaan, membangunkan tenaga kerja yang mahir dan memupuk pertumbuhan syarikat-syarikat asing dan tempatan. Usaha-usaha ini dijangka akan dapat mempercepatkan pemulihan, meningkatkan pembangunan ekonomi negara, memberi manfaat yang ketara kepada rakyat serta memastikan Malaysia kekal sebagai destinasi pilihan pelabur.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : PUAN VIVIAN WONG SHIR YEE
[SANDAKAN]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Puan Vivian Wong Shir Yee [Sandakan] minta **MENTERI SUMBER
ASLI,ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan secara
terperinci :-

- a) berapa peratusan Air Tidak Terhasil (NRW) yang direkodkan di Sabah dan Sandakan; dan
- b) berapa banyak kos yang telah diperuntukkan oleh Kementerian untuk mengatasi isu NRW yang tinggi di Sabah dan Sandakan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kadar Air Tidak Terhasil (*Non-Revenue Water* - NRW) yang direkodkan di seluruh Negeri Sabah pada tahun 2022 adalah 55% manakala kadar NRW di Daerah Sandakan adalah 57%.

2. Bagi membantu mengurangkan NRW di Negeri Sabah dan Daerah Sandakan, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan pinjaman persekutuan dan geran sejak Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8) sehingga kini seperti berikut:

- i. Di bawah RMKe-8, sebanyak RM35 juta secara pinjaman persekutuan diperuntukkan bagi Projek NRW Sandakan Fasa I;
- ii. Di bawah Rancangan Malaysia Ke Sembilan (RMKe-9), sebanyak RM185 juta secara pinjaman persekutuan diperuntukkan bagi membiayai projek-projek NRW Negeri Sabah seperti berikut:
 - a. Projek Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Terhasil Sabah Fasa II – Daerah Sandakan (RM20 juta);
 - b. Projek Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Terhasil Sabah Fasa I & II – Daerah Lahad Datu (RM50 juta);
 - c. Projek Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Terhasil Sabah Fasa I & II – Daerah Tawau (RM55 juta);
 - d. Projek Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Terhasil Sabah Fasa I & II – Daerah Kota Kinabalu (RM50 juta); dan
 - e. Projek Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Terhasil Sabah Fasa 1 - Daerah Semporna (RM10 juta).

- iii. Di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh (RMKe-10), sebanyak RM78 juta secara pinjaman persekutuan diperuntukkan bagi Projek Program Mengurangkan Kadar Kehilangan Air Tidak Terhasil Sabah Fasa III & IV – Daerah Kota Kinabalu.
- iv. Di bawah Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11) hingga RMKe-12, Kementerian telah melaksanakan projek NRW Nasional Pendekatan 1 - Daerah Kota Marudu (Projek Perintis) dengan kos sebanyak RM20.45 juta secara geran. Projek NRW Nasional Pendekatan 1 Negeri Sabah - Pakej 1, Pakej 2 dan Pakej 3 sedang dilaksanakan dengan kos RM87.21 juta dan dijangka siap secara berperingkat pada suku keempat tahun 2023.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN
[JERANTUT]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN [JERANTUT] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan apakah status terkini cadangan saya sewaktu perbahasan bajet peringkat jawatankuasa iaitu mengenai mewujudkan Pusat Transformasi Luar Bandar (RTC) di Bandar Jerantut mengambil maklum yang Jerantut merupakan Bandar Taman Negara, dan akan memberi manfaat kepada 104,771 rakyat di Jerantut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Rural Transformation Centre (RTC) merupakan inisiatif di bawah *National Blue Ocean Strategy* (NBOS) dan telah dijenamakan semula sebagai Pusat Komuniti Desa (PKD) bermula pada 11 Oktober 2018. Pada masa ini terdapat sebuah PKD di Parlimen Jerantut iaitu PKD Ulu Cheka yang telah melaksanakan fungsi utama PKD iaitu sebagai pusat latihan komuniti, pusat aktiviti wanita, pusat perkhidmatan setempat termasuklah membantu usahawan-usahawan di kawasan komuniti tersebut, contohnya dari segi permohonan geran/ bantuan, pembungkusan produk dan sebagainya

Buat masa ini, Kementerian tidak bercadang untuk mewujudkan PKD baharu memandangkan bermula tahun ini, Kementerian akan melaksanakan Program PKD *Mobile* yang bertujuan membawa perkhidmatan jabatan/agensi kerajaan serta swasta ke kawasan luar bandar. Selain itu, fungsi lain seperti pelaksanaan latihan kemahiran kepada penduduk kawasan luar bandar dan sebagai pusat pengumpulan produk akan turut dilaksanakan melalui Program PKD *Mobile* ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : DATUK SERI M. SARAVANAN [TAPAH]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK SERI M. SARAVANAN [TAPAH] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan apakah perkembangan memorandum mengenai penubuhan Suruhanjaya Ekonomi Gig Malaysia (SEGiM) yang telah diberi tanggungjawab kepada KSM bagi mendapatkan persetujuan serta kelulusan Kabinet untuk penubuhan suruhanjaya tersebut serta diharap YAB Perdana Menteri dapat mengumumkan penubuhan Suruhanjaya Ekonomi Gig Malaysia (SEGiM) pada pembentangan Bajet 2024 Oktober nanti. Adakah SEGIM akan mengawal selia sebarang pertikaian yang wujud di sektor pekerjaan gig kerana tidak boleh dirujuk ke Mahkamah Perusahaan.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Kementerian Ekonomi telah melancarkan **Majlis Ekonomi Digital dan Revolusi Keempat Perindustrian Negara (MED4IRN)** yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri pada 25 Ogos 2023. Penubuhannya adalah sejajar dengan hasrat kerajaan untuk memastikan pembangunan ekonomi digital di negara ini adalah bersifat inklusif dengan memanfaatkan sepenuhnya potensi teknologi 4IR. Majlis ini **adalah tadbir urus tertinggi dalam menetapkan dasar, pelaksanaan serta pemantauan strategi dan inisiatif ekonomi digital dan 4IR di Malaysia.**
2. Kementerian Sumber Manusia (KSM) telah dilantik untuk mengetuai Kluster Bakat Digital yang dipengerusikan oleh saya selaku Menteri Sumber Manusia bagi menyelaraskan pelaporan kemajuan inisiatif di bawah Rangka Tindakan Ekonomi Digital Malaysia (RTEDM) dan Dasar 4IR Negara (D4IRN) bagi program dan aktiviti berkaitan pembangunan modal insan terutama dalam bidang digital. Kluster ini berperanan untuk meneliti dan memacu pembangunan bakat digital yang kompeten, tangkas dan berdaya tahan di dunia digital yang berkembang dengan pesat.
3. Lanjutan daripada penubuhan MED4IRN, penubuhan **Jawatankuasa Ekonomi Perkongsian** telah ditubuhkan dalam Mesyuarat MED4IRN Bil. 2/2022 pada 6 September 2022. Peranan Jawatankuasa Ekonomi Perkongsian adalah untuk mengetuai penyelarasan agenda Ekonomi Perkongsian di peringkat nasional dan sebagai satu mekanisme penyelesaian masalah menerusi penyelarasan ke atas perkara-perkara berkaitan **dasar, peraturan dan perundangan sedia ada, serta langkah-langkah intervensi yang bersesuaian** untuk menyokong pertumbuhan ekosistem Ekonomi Perkongsian.

4. Sehubungan dengan penubuhan MED4IRN dan **Jawatankuasa Ekonomi Perkongsian** dan melihat kepada objektif serta mekanisme pelaksanaannya, maka cadangan penubuhan **Suruhanjaya Ekonomi Gig Malaysia (SEGIM)** didapati akan bertindih dan boleh menyebabkan kekeliruan malah percanggahan dari segi penggubalan dasar, pengurusan dan pentadbiran serta pelaksanaan penguatkuasaan perundangan yang di masa hadapan mengenai Ekonomi Perkongsian termasuklah ekonomi gig.

5. Justeru itu, penubuhan **Jawatankuasa Pro Tem Penggiat Gig (P-Hailing) 2023** adalah amat **bersesuaian dengan dasar dan pengurusan perburuhan Kementerian** yang menjurus kepada penyediaan perlindungan sosial, peningkatan kebajikan penggiat gig, penyelarasan aspek latihan kemahiran dan peningkatan ilmu serta pengendalian kilanan penggiat gig khususnya penghantar P-Hailing.

6. Seajar dengan itu, **Garis Panduan Penggiat Gig (P-Hailing) dan Syarikat Penyedia Platform 2024** telah dirangka dan dicadangkan sebagai rujukan kepada penggiat gig dan syarikat penyedia platform bagi mewujudkan persekitaran ekonomi gig dan kegiatan penggiat gig yang teratur dan harmoni bagi memberi perlindungan dan menjaga kebajikan penggiat gig. Ianya juga bertujuan untuk menjaga kepentingan pihak berkepentingan dalam ekosistem gig ini termasuklah syarikat penyedia platform.

7. Garis panduan ini menyediakan prinsip-prinsip asas sebagai rujukan bersama bagi mewujudkan hubungan yang baik antara semua pihak berkepentingan dalam industri gig ini yang merangkumi enam (6) elemen utama iaitu pendapatan, perlindungan sosial, kesedaran aspek keselamatan dan kesihatan pekerjaan, kebebasan bekerja, bersuara dan berunding, peluang latihan kemahiran dan bimbingan kerjaya serta mekanisme kilanan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' HAJI MOHD SUHAIMI BIN ABDULLAH
[LANGKAWI]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' HAJI MOHD SUHAIMI BIN ABDULLAH [LANGKAWI] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan insentif tambahan terkini yang diberikan kepada pengusaha-pengusaha pelancongan tempatan bagi membantu mereka yang terjejas akibat pandemik COVID-19.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC) sentiasa menyokong pengusaha-pengusaha pelancongan tempatan dalam mengharungi cabaran industri pelancongan yang terjejas akibat pandemik COVID-19. Dalam konteks bantuan dan sokongan insentif kepada para pengusaha pelancongan, Kerajaan ada menawarkan insentif berbentuk pinjaman bagi projek pelancongan menerusi Skim Infrastruktur Pelancongan (SIP). SIP diuruskan oleh Bank Pembangunan Malaysia Berhad (BPMB) yang menawarkan skop pembiayaan seperti berikut:

- i. Pembelian tanah, pembinaan bangunan, mesin dan pelbagai aset yang berkaitan dengan pelancongan;
- ii. Modal kerja bagi syarikat yang terlibat dalam industri pelancongan; dan
- iii. Kerja-kerja pengubahsuaian dan naik taraf yang berkaitan dengan projek pelancongan.

Jumlah pembiayaan yang ditawarkan oleh SIP adalah bermula dari RM5 juta sehingga RM100 juta atau sehingga 80% daripada jumlah kos projek yang mana lebih rendah. Sehubungan itu, pengusaha-pengusaha pelancongan yang berminat dan memenuhi kriteria boleh memohon pembiayaan SIP ini.

2. Selain itu, MOTAC turut menawarkan sokongan menerusi kursus *upskilling* dan *reskilling* kepada penggiat industri pelancongan bagi memastikan pengetahuan dan kemahiran penggiat industri pelancongan diterima secara berterusan selari dengan *trend* semasa industri pelancongan negara. Kursus-kursus ini dijalankan secara berkala oleh Pejabat MOTAC Negeri.

3. MOTAC juga menawarkan inisiatif pemberian Geran Padanan Pelancongan, Seni dan Budaya (GPPSB) yang merangkumi Geran Sepadan Sektor Pelancongan (GSSP) dan Galakan Melancong Malaysia (GAMELAN). Geran Sokongan Sektor Pelancongan (GSSP) dan Galakan Melancong Malaysia (GAMELAN) bertujuan memberi sokongan dan bantuan insentif kepada pihak swasta, persatuan / pertubuhan bukan kerajaan (NGO) serta penggiat industri bagi memastikan sektor pelancongan, seni dan budaya terus berdaya saing selain mempromosi Malaysia sebagai destinasi selamat untuk dikunjungi. Inisiatif ini juga sebagai langkah pemulihan sektor pelancongan yang terjejas teruk susulan pandemik COVID-19 yang diharap mampu memartabatkan semula Malaysia sebagai destinasi pelancongan terunggul di rantau Asia.

4. Kempen *Meet In Malaysia* juga membantu memulihkan dan memperkukuh semula industri acara perniagaan negara. Kempen ini memberi fokus kepada 3 inisiatif utama iaitu '*Let's Meet Locally*', '*Let's Meet Tomorrow*', dan '*Let's Meet Now*' yang menawarkan insentif khas kepada penganjur acara perniagaan tempatan dan luar negara.

5. Melalui inisiatif-inisiatif yang dinyatakan, *Malaysia Convention and Exhibition Bureau* (MyCEB) menawarkan insentif kewangan melalui dana subvention "*Meet In Malaysia*" kepada penganjur acara perniagaan antarabangsa yang memilih untuk menganjurkan acara mereka di Malaysia. Insentif ini membantu meringankan kos penganjuran acara dan menjadikan Malaysia lebih menarik. Sokongan kewangan ini ditujukan terutamanya kepada penggiat industri tempatan seperti hotel, pusat konvensyen serta penyedia perkhidmatan dan industri kraftangan tempatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK IR. SHAHELMEY BIN YAHYA
[PUTATAN]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK IR. SHAHELMEY BIN YAHYA [PUTATAN] minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan adakah kajian penyelidikan atau tindakan susulan bagi mengukuhkan asas universiti demi mengukur sejauh mana profesor-profesor di universiti awam menyumbang kepada penyelesaian permasalahan industri, pengkuliahan bermutu tinggi dan berkolaborasi bersama profesor terkemuka dunia dalam menghasilkan penerbitan berimpak tinggi. Ini adalah penting bagi meningkatkan kualiti profesor negara demi meningkatkan kualiti universiti awam dan memasukkan pelajar antarabangsa dari negara-negara maju.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Penerbitan berkualiti dan berimpak tinggi merupakan kriteria pengukuran terhadap prestasi penyelidikan sesebuah universiti dan seseorang ahli akademik. Penyelidikan LRGS dan TRGS ini berfokus kepada penerbitan artikel dalam jurnal berimpak tinggi terutamanya dalam jurnal terindeks Q1 di *Web of Science* seterusnya dapat melonjakkan ranking universiti di peringkat antarabangsa.
2. Selain itu, melalui kolaborasi dengan pihak industri dan antarabangsa, ia dapat memacu peningkatan produktiviti hasil dari inovasi berasaskan permintaan industri.
3. Semua kajian diukur melalui *output* dan *outcome* bagi mengenal pasti sumbangan kepada penyelesaian masalah di industri contoh kajian fundamental dan aplikasi.
4. Selain itu, prestasi seseorang profesor itu turut diukur pada keupayaan penghasilan pelajar atau graduan di peringkat sarjana dan PhD bagi memastikan simbiosis antara penyelidikan, pengajaran dan penyeliaan.
5. Dalam memastikan profesor yang dilahirkan oleh universiti tempatan adalah berkualiti tinggi dan setanding dengan profesor dari universiti luar negara, kakitangan akademik universiti awam (UA) yang dilantik ke jawatan profesor penuh telah melalui pelbagai kaedah tapisan serta pengukuran yang ditetapkan oleh pelbagai pihak.
6. Dalam hal ini, seseorang profesor perlu memberikan dedikasi sepenuhnya kepada bidang kepakaran yang beliau ceburi dengan membuat penulisan artikel dan jurnal yang diiktiraf dunia seperti *Scopus*, *Thomson Reuters ISI* dan *Google Scholar*.

7. Bagi maksud ini, Kementerian telah menerbitkan dua (2) garis panduan, iaitu **Garis Panduan Pelantikan dan Kenaikan Pangkat ke Jawatan Profesor di Institusi Pengajian Tinggi di Malaysia** pada tahun 2012 serta *University Transformation Programme (UniTP), Orange Book: Strengthening Academic Career Pathways and Leadership Development* pada tahun 2015 sebagai rujukan bagi laluan kerjaya kakitangan akademik.
8. Selain itu, Agensi Kelayakan Malaysia (MQA) turut menyemak aspek akreditasi program staf akademik. Berdasarkan kepada standard yang ditetapkan dalam Kod Amalan Akreditasi Program, Institut Pendidikan Tinggi (IPT) bertanggungjawab untuk mewujudkan prosedur yang jelas berkaitan polisi dan kriteria pelantikan staf akademik dengan mengambil kira aspek kelayakan akademik dan pengalaman.
9. Sebagai sokongan kepada jaminan kualiti staf akademik, MQA juga telah membangunkan **Garis Panduan Amalan Baik: Staf Akademik** yang meliputi empat (4) bidang amalan, iaitu pengambilan, pentadbiran, pembangunan dan perkhidmatan profesional staf akademik untuk rujukan IPT.
10. Turut diterangkan dalam Garis Panduan ini ialah kategori jawatan akademik di pelbagai peringkat termasuklah dari segi peranan dan ciri-ciri akademik serta kesarjanaan. Pemantauan kualiti bagi perkara-perkara yang dinyatakan juga diambil kira semasa lawatan akreditasi dan audit pematuhan oleh MQA.
11. Tuntasnya, pelantikan seorang pensyarah ke jawatan profesor perlu melalui pelbagai mekanisme serta tapisan bagi memastikan mereka yang dilantik benar-benar layak agar dapat meningkatkan kualiti universiti tempatan dan menempatkan Malaysia sebagai hub pendidikan terkemuka.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN AFNAN HAMIMI BIN TAIB AZAMUDDEN
[ALOR SETAR]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Afnan Hamimi bin Taib Azamuddin [Alor Setar] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan apakah dasar dan garis panduan terkini bagi penerokaan dan pemprosesan nadir bumi atau REE.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Terdapat beberapa dasar dan garis panduan bagi penerokaan dan pemprosesan unsur nadir bumi bukan radioaktif (NR-REE) yang sedang dan akan diperkenalkan oleh Kerajaan. Yang pertama, Kementerian telah membangunkan Prosedur Operasi Standard (SOP) Perlombongan NR-REE di Malaysia bagi mengawal selia aktiviti perlombongan mineral tersebut. Dalam Mesyuarat Jawatankuasa Penyelarasan Pembangunan Industri Mineral (JKPPIM) pada 2 Oktober 2023 yang lalu, Kerajaan Negeri dibenarkan melaksanakan eksplorasi awal NR-REE berdasarkan SOP NR-REE dan dasar-dasar mineral sedia ada.
2. Yang kedua, YAB Perdana Menteri semasa pembentangan Kajian Separuh Penggal RMKe-12 di Dewan Rakyat pada 11 September 2023 telah mengumumkan bahawa Dasar Mineral Negara baharu akan dirancang bagi memacu pembangunan industri mineral yang menyeluruh berasaskan prinsip kemampanan dan kebertanggungjawaban. Kementerian pada masa ini sedang dalam peringkat akhir penyediaan kerangka dasar tersebut yang memberikan tumpuan kepada usaha memperkasa perundangan dan persekitaran industri, mengukuhkan keseluruhan rantai nilai industri, meningkatkan pengaplikasian teknologi terkini, memperkasa modal insan tempatan dan memantapkan prinsip alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) dalam industri mineral.
3. Yang ketiga, selaras dengan pengumuman YAB Perdana Menteri, Kementerian pada masa ini sedang meneliti dan memperhalusi cadangan dasar larangan eksport bahan mentah NR-REE dengan mengambil kira keperluan untuk membangunkan industri hulu dan ketersediaan loji pemprosesan NR-REE di dalam negara. Dasar larangan ini adalah bertepatan dengan usaha Kerajaan untuk membangunkan industri NR-REE ini secara menyeluruh melalui pewujudan industri NR-REE di setiap peringkat rantai nilai meliputi peringkat hulu, pertengahan dan hiliran.

4. Yang keempat, selaras dengan pengumuman YAB Perdana Menteri, Kementerian sedang memperhalusi dan memperincikan kebolehlaksanaan perlombongan di kawasan bagi aktiviti perlombongan di kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK), Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS), dan Rizab Perlindungan. Kementerian juga akan mengambil kira pandangan daripada semua pemegang taruh serta Pihak Berkuasa Negeri (PBN), disamping kesannya terhadap kelestarian alam sekitar.

5. Seterusnya, yang kelima, Kementerian juga pada masa ini sedang dalam peringkat akhir bagi memuktamadkan Kajian Cadangan Model Perniagaan (*Business Model*) Bagi Pembangunan Industri NR-REE di Malaysia dengan kerjasama Akademi Sains Malaysia. Kajian tersebut menjelaskan keseluruhan ekosistem industri serta mengemukakan cadangan bagi membangunkan keseluruhan rantaian nilai industri NR-REE di Malaysia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' VERDON BIN BAHANDA
[KUDAT]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Dato' Verdon bin Bahanda [Kudat] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan rancangan Kementerian untuk meminimumkan dan mengurus risiko kesan perubahan iklim seperti pemecah ombak, kawalan hakisan pantai dan banjir khusus untuk kawasan Kudat dan Pitas di Parlimen Kudat yang setiap tahun terkesan akibat perubahan iklim.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Projek Mengatasi Banjir di seluruh Pantai Negeri Sabah telah diluluskan di bawah RMKe-12 melibatkan sebelas (11) lokasi projek yang kini di peringkat penilaian dokumen tender. Projek ini termasuk tiga (3) lokasi projek yang terletak di Daerah Pitas iaitu Pantai Malubang, Pantai Pinggan-Pinggan dan Pantai Kesagaan.
2. Bagi kawasan Kudat pula, JPS sedang melaksanakan Pelan Pengurusan Pantai Bersepadu (ISMP) Negeri Sabah (Tuaran-Kudat) dan dijangka siap Februari 2024 dengan kos berjumlah RM1.86 juta. Pelan ini disediakan sebagai bantuan *Decision Support System (DSS)* bagi perancangan zon persisiran pantai untuk Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), Kerajaan Negeri, dan pihak berkepentingan lain bagi menggalakkan pembangunan terancang melalui strategi dan langkah pencegahan dan mengurangkan impak negatif kepada alam sekitar secara am dan kawasan persisiran pantai secara khusus.
3. Untuk makluman Yang Berhormat, JPS juga dalam proses melantik perunding untuk kajian Pelan Induk Tebatan Banjir Lembangan Sungai Di Daerah Kudat, Sabah dengan anggaran kos berjumlah RM1.7 juta bagi tempoh kajian selama 18 bulan. Di antara objektif kajian ini ialah bagi mengenalpasti penyelesaian jangka pendek, sederhana dan jangka panjang serta menyediakan pelan penyelesaian menyeluruh untuk menangani isu kejadian banjir dengan mengambil kira kecukupan sumber air di kawasan kajian.
4. Selain itu, kajian ini juga akan menghasilkan beberapa jenis peta seperti *Flood Hazard Map, Flood Damage Map, Flood Risk Map* dan *Flood Evacuation Map*. Kajian ini dapat membantu agensi membuat perancangan pembinaan struktur tebatan banjir, membantu merangka rancangan struktur fizikal negara serta membantu membuat perancangan sebelum, semasa dan selepas berlakunya kejadian banjir.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' AZMAN BIN NASRUDIN
[PADANG SERAI]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Dato' Azman bin Nasrudin [Padang Serai] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan Malaysia telah diketahui umum sebagai sebuah negara yang kaya dengan sumber asli nadir bumi. Mengikut kajian Jabatan Mineral dan Geosains, Pusat Tenaga Atom dan Pusat Nuklear Malaysia, adakah nadir bumi yang terdapat di Malaysia mempunyai kesan radioaktif yang berbahaya kepada manusia dan alam sekitar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sumber bagi unsur nadir bumi (*rare earth element* - REE) boleh dibahagikan kepada sumber yang diperolehi daripada mineral dan sumber diperolehi daripada lempung jerapan ion (*ion-adsorption clay* - IAC). Sumber REE yang diperolehi daripada mineral seperti mineral bastnasite, monazite dan xenotime dikaitkan dengan kandungan radioaktiviti.
2. Perlombongan REE yang dibenarkan di Malaysia pada masa ini adalah perlombongan unsur nadir bumi bukan radioaktif (NR-REE) daripada sumber IAC. Bagi perlombongan NR-REE, tiada bahan radioaktif yang akan terhasil memandangkan tahap kepekatan radioaktiviti semula jadinya tidak melebihi 1.0 *Becquerel per gram* (Bq/g) atau masing-masing 246.5 *part per milion* (ppm) torium atau 80.9 ppm uranium atau 10 Bq/g kalium, sebagaimana ditetapkan di bawah Jadual Kedua, Peraturan Pelesenan Tenaga Atom (Pengurusan Sisa Radioaktif) 2011.
3. Bahan radioaktif dalam keadaan semula jadi (*naturally occurring radioactive mineral* - NORM) yang tidak mengandungi jumlah radionuklid yang ketara, wujud secara semula jadi. Kepekatan NORM berbeza-beza secara meluas dan biasanya rendah dalam tanah liat.
4. Sehubungan itu, sumber NR-REE yang diekstrak dengan menggunakan kaedah ISL adalah lebih selamat kerana unsur di dalamnya mematuhi nilai yang telah ditetapkan oleh Jabatan Tenaga Atom, iaitu jika nilai kandungan radioaktif tidak melebihi 1 Becquerel per gram (1 Bq/g). Oleh yang demikian, ianya dikategorikan sebagai tidak merbahaya dan tidak dikawal oleh Akta Perlesenan Tenaga Atom 1984 serta tidak memberi impak negatif terhadap manusia dan alam sekitar.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN TAN KAR HING
[GOPENG]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN TAN KAR HING [GOPENG] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan hasil statistik dan tahap keberkesanan Inisiatif Pendapatan Rakyat dalam usaha membasmi kemiskinan dan menambah pendapatan rakyat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam mempergiat usaha membasmi kemiskinan, Kementerian Ekonomi melaksanakan Inisiatif Pendapatan Rakyat atau IPR yang merupakan pelengkap kepada program-program pembasmian kemiskinan sedia ada yang telah dilaksanakan oleh pelbagai kementerian dan agensi. Di bawah IPR, templat program dibangunkan dan bantuan secara *in-kind* diberi kepada peserta miskin tegar, miskin dan B40 bagi menyokong dan menggalakkan mereka menjalankan aktiviti ekonomi dan menjana pendapatan tambahan.

Sebanyak 3 inisiatif rintis telah dilaksanakan di bawah IPR iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN). Selain meningkatkan pendapatan peserta, ketiga-tiga inisiatif rintis ini dikenal pasti dapat membantu mengatasi isu utama yang dibangkitkan pada masa ini seperti isu keterjaminan makanan, peluang pekerjaan dan kos sara hidup yang tinggi.

Sehingga 21 November 2023, sejumlah 132,404 permohonan melalui portal IPR telah diterima daripada rakyat Malaysia untuk menyertai program IPR. Setelah disaring, sejumlah 49,687 individu daripada kategori berpendapatan rendah layak untuk dipadankan dengan tiga (3) inisiatif ini yang meliputi 21,944 pemohon di bawah Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), 13,192 di bawah Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan 14,551 pemohon di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN).

Di bawah Inisiatif Usahawan Tani atau INTAN, sejumlah 1,020 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di 15 lokasi berkeluasan 818 ekar dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM92.6 juta.

Di bawah Inisiatif Usahawan Makanan atau INSAN pula, sejumlah 100 peserta di seluruh negara telah mendapat manfaat daripada pelaksanaan program rintis dan berjaya meraih purata jualan harian antara RM90 hingga RM400.

Manakala, melalui Inisiatif Operator Perkhidmatan atau IKHSAN pula, sejumlah 1,032 peserta telah diluluskan pelaksanaan program di dengan melibatkan kos keseluruhan berjumlah RM14.2 juta.

Selain itu, pendekatan membasmi kemiskinan tegar menerusi pelaksanaan program secara bersasar sama ada secara individu, komuniti atau hibrid juga turut diteruskan berdasarkan profil ketua dan ahli isi rumah miskin tegar serta potensi lokaliti yang dipilih di seluruh negara.

Sehingga kini, sejumlah 1,922 KIR miskin tegar telah diluluskan projek dengan peruntukan sebanyak RM24.8 juta telah dibelanjakan bagi pelaksanaan pendekatan ini khususnya di kawasan luar bandar.

Kerajaan juga menyedari bahawa usaha untuk membasmi kemiskinan ini berkait rapat dengan aspek pembangunan modal insan peserta bagi menjamin kemampanan program. Kementerian Ekonomi juga melaksanakan program peningkatan kapasiti dan modal insan serta kursus pengurusan asas kewangan dan *book keeping* kepada peserta-peserta IPR yang dilaksanakan dengan kerjasama strategik universiti awam.

Dalam usaha berterusan untuk menoktahkan kemiskinan, adalah penting untuk mengekalkan dan menangani kesenjangan yang masih wujud bagi memastikan kesejahteraan rakyat terus ditingkatkan. Kerajaan akan terus bertungkus-lumus membantu KIR miskin tegar untuk keluar daripada cengkaman kemiskinan melalui pewujudan pelbagai peluang pekerjaan berpendapatan tinggi dan pengukuhan perlindungan sosial.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : IR. TS. HAJI KHAIRIL NIZAM BIN KHIRUDIN
[JERANTUT]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Ir. Ts. Haji Khairil Nizam bin Khirudin [Jerantut] minta MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM menyatakan:-

- a) komitmen Kementerian dalam memastikan eksploitasi nadir bumi ini selamat dan terjaga flora dan fauna negara ini terutamanya di Jerantut; dan
- b) senarai lombongan haram nadir bumi yang telah dikenalpasti oleh pihak Kementerian.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, setakat ini, tiada sebarang kelulusan tenemen mineral dan aktiviti perlombongan NR-REE di Daerah Jerantut, Pahang. SOP Perlombongan NR-REE di Malaysia adalah satu komitmen Kementerian dalam memastikan eksploitasi NR-REE di Malaysia dijalankan secara lestari dan tidak memberikan impak ketara kepada persekitaran. SOP ini menekankan perkara-perkara penting yang sering menimbulkan kegusaran mengenai kesan aktiviti perlombongan kepada alam sekitar serta ekosistem biodiversiti.
2. Kaedah perlombongan NR-REE yang dibenarkan di dalam SOP adalah menggunakan kaedah *in-situ leaching* (ISL) sahaja. Kaedah ini tidak memberikan impak besar terhadap alam sekitar. Ini kerana aktiviti pembukaan tanah adalah minimum dan hanya bagi tujuan penyediaan tapak loji hidrometalurgi dan fasiliti lain seperti laluan akses, serta saliran dan kolam pengumpulan NR-REE sahaja. Penggunaan kaedah ini tidak melibatkan penebangan dalam skala yang besar dan pengorekan keluar tanah beban dan tanah berbiji seperti mana kaedah perlombongan konvensional.
3. Kaedah ISL hanya dibenarkan dilaksanakan pada aras yang lebih tinggi daripada aras air tanah (*water table*) dan di kawasan yang mempunyai kecerunan. Ia bertujuan untuk mengelakkan pencemaran air tanah supaya proses larutresap boleh berlaku dalam keadaan efektif. Ia juga bagi mengelakkan air bawah tanah daripada tercemar. Penggunaan ammonium sulfat sebagai agen pelarutresap juga tidak mendatangkan sebarang kesan negatif ke atas tumbuhan pada masa ini. Sebagai contoh, kerja penorehan getah masih dilaksanakan di kawasan aktiviti perlombongan NR-REE yang dijalankan di tapak projek perintis di Mukim Kenering, Daerah Hulu Perak, Perak sehingga kini.
4. Seterusnya berhubung senarai lombong haram nadir bumi, pada masa ini, aktiviti perlombongan haram telah dikenal pasti di beberapa lokasi di Negeri Kedah, Perak, Pahang, Negeri Sembilan dan Kelantan. Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' VERDON BIN BAHANDA [KUDAT]
TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)**

SOALAN

DATO' VERDON BIN BAHANDA [KUDAT] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan rancangan Kementerian memastikan kawalan harga beras putih tempatan tidak mengalami kenaikan harga dan penguatkuasaan khusus untuk kawasan daerah luar bandar seperti di Pulau Banggi, Kudat dan Pitas.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, keperluan beras di Wilayah Sabah adalah sebanyak 262,947 tan metrik untuk setahun. Pada tahun 2022, keluasan penanaman padi di Wilayah Sabah adalah sebanyak 37,323 hektar dengan hasil pengeluaran padi sebanyak 107,565 tan metrik. Jumlah ini dapat menghasilkan beras sebanyak 59,160.75 tan metrik, namun ianya tidak mampu menampung sepenuhnya keperluan penduduk di Wilayah Sabah. Ketidacukupan ini telah ditampung dengan kemasukan beras daripada Semenanjung dan beras import.

Kerajaan menyedari kekurangan beras putih tempatan Wilayah Sabah dan ianya tidak mempunyai kawalan harga beras putih tempatan di Wilayah Sabah. Justeru itu, Kerajaan pada 2 Oktober 2023 telah mengumumkan intervensi khusus bagi Wilayah Sabah, Persekutuan Labuan dan Sarawak iaitu pemberian subsidi sebanyak RM950 per tan metrik beras putih import (BPI) mulai 5 Oktober 2023. Harga runcit BPI bagi kesemua negeri ini akan menjadi pada kadar maksimum RM31 bagi kampil 10 kg.

KPKM turut melaksanakan *Task Force* Khas Bersepadu Penguatkuasaan Operasi Beras Putih Import (OP BPI) di Sabah pada 7 November 2023 sehingga 16 November 2023 yang melibatkan pelbagai agensi seperti Kawalselia Padi dan Beras (KPB), Polis Diraja Malaysia (PDRM), Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM), Penguatkuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Kos Sara Hidup (KPDN) dan Eastern Sabah Security Command (ESSCOM) bagi kawasan pantai timur Sabah. Operasi secara bersepadu yang diketuai oleh YBTM KPKM dan memberi fokus kepada pemeriksaan dan penguatkuasaan menyeluruh di semua peringkat rantai pembekalan BPI termasuk pelabuhan serta pintu masuk sempadan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN HAJI MOHD HASNIZAN BIN HARUN
[HULU SELANGOR]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN HAJI MOHD HASNIZAN BIN HARUN [HULU SELANGOR] minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan adakah dalam perancangan Kerajaan untuk memberi jaminan kepada pelajar lulusan SPM/STPM/STAM untuk menyambung pengajian di IPT tanpa beban hutang belajar yang tinggi sehinggakan ada yang mencapai puluhan ribu ringgit.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pendidikan tinggi di Malaysia adalah hampir percuma di mana **yuran pengajian pelajar di UA disubsidi oleh Kerajaan sebanyak 90%** dan bakinya ditanggung oleh pelajar.
2. Dalam hubungan ini, pelbagai inisiatif telah digerakkan oleh pihak KPT bagi membantu meringankan beban kewangan pelajar dari segi yuran pendaftaran dan yuran pengajian di Universiti Awam (UA) dan Politeknik serta Kolej Komuniti.
3. Antara usaha Kementerian dalam membantu meringankan beban kewangan pelajar UA adalah:
 - i. **program SULUNG 2.0** yang merupakan bantuan pembiayaan pendidikan kepada pelajar generasi pertama yang melanjutkan pengajian di peringkat pengajian tinggi dan daripada keluarga B40. Siswa penerima SULUNG 2.0 diberikan **pengecualian yuran universiti secara sepenuhnya sepanjang tempoh pengajian meliputi yuran berulang setiap semester serta yuran one-off**.
 - ii. **Tabung Dermasiswa SULUNG** telah ditubuhkan bagi memastikan kelangsungan program SULUNG 2.0 dan potensi peluasan cakupan penerima. Bagi menyokong tabung ini, usaha dan kerjasama dengan pelbagai pihak kini sedang dipergiat di peringkat Kementerian.
 - iii. Pihak UA juga menyediakan **bantuan-bantuan lain melalui Pusat Wakaf, Zakat dan Endowmen** masing-masing yang melibatkan bantuan kewangan bagi yuran dan sara diri pelajar mengikut keupayaan UA masing-masing. Sebagai contoh, Pusat Pengurusan Wakaf, Zakat dan Endowmen (WAZAN) Universiti Putra Malaysia (UPM) dan Unit Endowmen Universiti Teknologi MARA (UiTM).

- iv. Memberi pinjaman daripada Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Negara (PTPTN) di mana jumlah/ kadar pinjaman pendidikan **PTPTN** adalah *pre-determined* mengikut kesesuaian kursus/ program serta jenis IPT peminjam, mengambil kira keperluan untuk menampung sebahagian besar keperluan yuran dan kos sara hidup peminjam serta menyediakan **insentif pengecualian bayaran balik sepenuhnya kepada peminjam PTPTN cemerlang yang mendapat Ijazah Sarjana Muda Kelas Pertama** sebagai pembakar semangat agar pelajar dapat memberikan tumpuan penuh kepada pengajian tanpa perlu runsing tentang beban hutang pengajian.
 - v. PTPTN juga menyediakan **produk Simpan SSPN** yang disediakan khusus kepada ibu bapa untuk membuat **perancangan awal penabungan** bagi tujuan pendidikan tinggi anak-anak pada masa hadapan, tanpa perlu bergantung sepenuhnya kepada pinjaman pendidikan.
4. Terkini, **semua Universiti Awam (UA)** telah diarahkan untuk **menghadkan yuran pendaftaran pelajar sehingga RM1,500 sahaja mulai Januari 2024**. Ini adalah bagi membolehkan ia **diselarikan dengan nilai pemberian Wang Pendahuluan Pinjaman (WPP) oleh PTPTN yang berjumlah RM1,500 kepada semua bakal pelajar baharu yang layak**.
5. Jumlah RM1,500 adalah yuran kemasukan di UA dan boleh dibahagikan kepada pecahan seperti yuran pendaftaran, yuran orientasi, yuran kokurikulum dan yuran alumni dan ianya berbeza di setiap UA. Namun demikian, dasar ini hanya terpakai kepada pelajar Saluran Perdana dan Ambilan Sendiri UA (yuran bersubsidi) kecuali Saluran Komersial UA.
6. Manakala bagi **politeknik dan kolej komuniti** pula, Kementerian melaksanakan inisiatif berikut bagi membantu pelajar meringankan beban pendidikan:

- a) **Yuran pengajian yang rendah iaitu RM200 setiap semester** bagi pelajar yang berpeluang melanjutkan pelajaran di politeknik dan kolej komuniti di seluruh Malaysia.
 - b) **Pelaksanaan artikulasi bagi pemendekan tempoh pengajian.** Artikulasi merupakan satu proses padanan kursus mengikut program, yang bertujuan untuk pemindahan kredit yang dibuat berasaskan pemetaan kursus dan tertakluk mengikut syarat-syarat universiti masing-masing. Dengan adanya artikulasi tempoh pengajian dipendekkan dan dapat mengurangkan kadar pinjaman pendidikan.
7. Pihak KPT sedaya upaya berusaha membantu meringankan beban kewangan pelajar dengan meningkatkan inisiatif penjanaaan pendapatan di UA melalui anak syarikat UA dan disamping itu menggalakkan warga kampus serta alumni menyumbang balik kepada alma meter masing-masing.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SERI DR. WAN AZIZAH WAN ISMAIL
[BANDAR TUN RAZAK]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**Dato' Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Bandar Tun Razak] minta
MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM**
menyatakan kaedah bagaimana mencapai sifar pelepasan gas rumah hijau
seawal 2050 untuk mengurangkan kesan negatif terhadap perubahan iklim
seperti mana sasaran RMK-12.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, terdapat pelbagai kaedah yang digunakan bagi mengurangkan pelepasan GHG seperti yang telah digariskan dalam Bab 8 RMK-12 yang merangkumi tindakan-tindakan mitigasi melalui program-program penggunaan tenaga boleh baharu, kecekapan tenaga melalui program *National Energy Efficiency Action Plan*, pengangkutan awam berasaskan rel/kereta api, penggunaan kenderaan cekap tenaga, penggunaan biodiesel berasaskan sawit dalam diesel petroleum campuran, penggunaan gas asli dalam kenderaan serta program di bawah sub-sektor gas dan minyak. Kementerian juga akan membangunkan Strategi Rendah Karbon Jangka Masa Panjang (*Long Term Low Emission Development Strategies - LT-LEDS*) yang akan memberi hala tuju dasar dan pelan tindakan sehingga kita mencapai aspirasi sifar bersih.

2. Selain usaha untuk meningkatkan bekalan bagi memenuhi permintaan, pendekatan pengurangan penggunaan tenaga turut dilaksanakan dengan memperkenalkan inisiatif kecekapan tenaga dan langkah-langkah penjimatan tenaga. **Penggubalan Rang Undang-Undang (RUU) Kecekapan dan Konservasi Tenaga bertujuan untuk mewujudkan satu kerangka perundangan kecekapan tenaga yang komprehensif bagi mengawal selia, menguatkuasa, menyelaras dan melaksanakan inisiatif kecekapan tenaga termasuk tenaga termal.** RUU ini berkait rapat dengan inisiatif peralihan tenaga (*energy transition*) ke arah mencapai aspirasi pelepasan GHG bersih sifar (*net-zero GHG emissions*) menjelang tahun 2050 oleh sektor berkaitan tenaga. Melalui penguatkuasaan RUU ini ke atas sektor industri, komersial dan domestik (kediaman) sehingga tahun 2050, **Kerajaan dijangka menjimatkan penggunaan tenaga yang dianggarkan berjumlah 2,017 juta Gigajoule (GJ) atau bersamaan RM97.1 bilion dan mengurangkan pelepasan karbon sebanyak 197,877 ktCO₂.** Negara juga dijangka dapat **mewujudkan 1,000 peluang pekerjaan baharu** dan membolehkan Kerajaan membuat perancangan bagi pembangunan tenaga negara dengan lebih berkesan.

NO. SOALAN: 29

3. Selain itu, bagi mengurangkan kesan negatif terhadap perubahan iklim, negara juga perlu membuat penyesuaian (*adaptation*) terhadap kesan perubahan iklim yang sedang dihadapi oleh negara. Sehubungan itu, Kerajaan telah memohon dana di bawah *Green Climate Fund* untuk membangunkan Pelan Tindakan Adaptasi Kebangsaan (*National Adaptation Plan*, NAP) yang akan melihat kesan perubahan iklim seperti banjir, kenaikan paras laut, hakisan pantai dan kemarau terhadap lima sektor utama iaitu:

- (i) jaminan air dan sumber pesisir;
- (ii) pertanian dan jaminan makanan;
- (iii) infrastruktur, tenaga dan persekitaran terbina termasuk bandaraya;
- (iv) perhutanan dan biodiversiti; dan
- (v) kesihatan awam.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN FATHUL HUZIR BIN AYOB
[GERIK]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Fathul Huzir bin Ayob [Gerik] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan status lombong Rare Earth Element (REE) atau unsur nadir bumi yang telah beroperasi di Daerah Gerik, Hulu Perak dan telah mengeluarkan hasil pertama pada Februari sebanyak RM1.66 juta yang berada di Mukim Kenering. Malangnya ia melibatkan beberapa isu iaitu :-

- a) berapakah hasil pengeluaran sebenar REE tersebut dan bagaimanakah pembahagian keuntungan atau hasil antara syarikat pelombong, Kerajaan Negeri dan Kerajaan Tempatan (Majlis Daerah) ; dan
 - b) sumber air yang mengalir memasuki perairan Sungai Perak dan tenaga pekerja yang digunakan tidak melibatkan secara menyeluruh warga Gerik
- .

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Operasi perlombongan mineral unsur nadir bumi bukan radioaktif (NR-REE) yang dilaksanakan di atas tapak projek perintis di Mukim Kenering, Daerah Hulu Perak telah bermula sejak September 2022 dengan pengeluaran pertama produk lombong *Rare Earth Carbonate* (REC) pada bulan Oktober 2022. Berdasarkan rekod Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia (JMG), pengeluaran produk lombong REC dari tapak projek perintis ini dari tempoh mula beroperasi sehingga bulan Ogos 2023 adalah sebanyak 5,139 tan metrik.
2. Dari segi kutipan royalti dan juga pengagihannya, ianya adalah dibawah tanggungjawab Kerajaan Negeri Perak.
3. Bagi isu berkaitan sumber air yang mengalir masuk ke Sungai Perak, aktiviti di tapak projek perintis tidak melibatkan sebarang pelepasan efluen keluar daripada kawasan tapak projek semasa aktiviti perlombongan dijalankan. Ini adalah di antara syarat-syarat ketat yang dikenakan dalam kelulusan Skim Pengendalian Melombong (SPM) selain daripada syarat di dalam kelulusan Penilaian Impak Alam Sekitar (EIA) selaras dengan keperluan yang dinyatakan di dalam Prosedur Operasi Standard (SOP) Perlombongan NR-REE Di Negeri Perak.
4. Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia (JMG) menjalankan kerja pemantauan kualiti air permukaan dan air bawah tanah di kawasan tapak projek perintis secara berkala bagi tujuan memastikan pelaksanaan projek perintis tersebut mematuhi syarat-syarat kelulusan SPM serta kualiti air mematuhi had yang dibenarkan di bawah Peraturan-Peraturan Pembangunan Mineral (Efluen) 2016.
5. Berdasarkan rekod JMG sehingga bulan Ogos 2023, tenaga kerja di tapak projek perintis perlombongan NR-REE adalah seramai 184 orang yang terdiri daripada profesional dan teknikal diantaranya seperti jurutera perlombongan, ahli geologi, jurutera pemprosesan mineral dan pegawai alam sekitar selain daripada tenaga buruh. Daripada jumlah ini, tenaga kerja tempatan yang digaji adalah sebanyak 35 peratus. Peraturan pekerja

NO. SOALAN: 30

asing yang lebih besar kerana ia melibatkan kepakaran teknikal khusus dari luar negara. Pada masa yang sama, kementerian turut melihat kepada potensi pemindahan teknologi dan kepakaran ini kepada profesional dan tenaga kerja tempatan secara berperingkat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN KHOO POAY TIONG (KOTA
MELAKA)**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN KHOO POAY TIONG [KOTA MELAKA] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan adakah Kerajaan akan mengkaji semula harga yang dipaparkan dalam Jadual Kadar Kerja Kejuruteraan Awam dan Bangunan yang disediakan oleh Jabatan Kerja Raya yang digunapakai oleh jabatan/agensi awam di mana kebanyakan harganya lebih tinggi daripada harga pasaran agar penjimatan dapat tercapai.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman, Jadual Kadar Kerja (JKK) Kejuruteraan Awam dan Bangunan adalah merupakan data maklumat kos yang boleh dijadikan sebagai rujukan kepada projek berskala kecil seperti kerja-kerja undi. Asas penyediaan dan perkiraan kadar harga terbina (*build-up rate*) mengambilkira data-data semasa harga daripada pelbagai sumber rujukan antaranya Siaran Khas terkini yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia, harga runcit daripada syarikat pembekal, *Construction Industry Development Board* (CIDB) & *Malaysian Timber Industry Board* (MTIB).

Data-data harga tersebut dianalisis terlebih dahulu sebelum dimasukkan ke dalam JKK tersebut. Manakala bagi item-item yang kadar harganya tidak diperolehi daripada syarikat pembekal, kadar harga tersebut telah dikemaskini mengikut data indeks kos bahan dan perubahan harga unit di dalam Siaran Khas.

Selain itu, *Tender Price Index* (TPI) juga dijadikan penunjuk aras bagi mengenalpasti perubahan harga bahan sama ada disebabkan oleh kenaikan harga bahan binaan, buruh dan jentera ataupun harga berada dalam julat harga munasabah.

Proses penyediaan Jadual Kadar Kerja (JKK) Kejuruteraan Awam Dan Bangunan Tahun terkini iaitu versi 2023 telah dimulakan pada Januari 2022 mengambilkira situasi semasa industri pembinaan pada ketika itu. JKK ini telah mendapat kelulusan Kementerian Kewangan (MoF) pada 14 Februari 2023 dan telah berkuatkuasa sehingga 31 Disember 2024.

Bagi tujuan pengemaskinian JKK, proses seterusnya akan bermula pada Januari 2024 dan JKK dijangka akan dikuatkuasakan pada Januari 2025.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MUHAMMAD ISMI BIN MAT TAIB
(PARIT)**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN MUHAMMAD ISMI BIN MAT TAIB [PARIT] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan inisiatif atau usaha Kementerian untuk mengadakan rundingan semula perjanjian konsesi lebuhraya dengan syarikat konsesi bagi mengurangkan kadar tol di seluruh negara.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di antara lebuh raya yang telah berjaya dirundingkan dan distrukturkan semula dengan pengurangan kadar tol adalah lebuh raya di bawah Kumpulan PLUS Berhad, lebuh raya di bawah Kumpulan PROLINTAS Berhad, lebuh raya di bawah Kumpulan Amanat Lebuhraya Berhad dan lebuh raya di bawah Kumpulan IJM Berhad.

Dengan pelaksanaan penstrukturan ini, kadar tol di lebuh raya – lebuh raya tersebut telah berjaya dikurangkan atau dikekalkan pada kadar tol semasa. Tindakan ini secara tidak langsung membantu mengurangkan bebanan kewangan yang ditanggung oleh pengguna **dan mengurangkan implikasi kewangan tambahan yang ditanggung oleh Kerajaan berhubung bayaran pampasan penangguhan kenaikan kadar tol.**

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK IR. SHAHELMY BIN YAHYA
[PUTATAN]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Datuk Ir. Shahelmey bin Yahya [Putatan] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan dapatan hasil Data Bank Dunia 2023, negara-negara maju telah mula menguatkuasakan *Carbon Pricing Policy* untuk mengawal aktiviti ekonomi yang mencemarkan alam sekitar. Majoriti negara-negara membangun seperti Malaysia sebagai negara yang mempunyai hasil eksport yang tinggi, masih belum menguatkuasakan *Carbon Pricing Policy*. Apakah perancangan Malaysia dalam agenda *carbon neutral growth*.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Malaysia sebagai negara yang progresif terhadap perubahan iklim sentiasa peka terhadap perkembangan instrumen kewangan yang boleh membantu mengurangkan pelepasan GHG. Kementerian Kewangan (MOF) dengan kerjasama *World Bank Group* (WBG) serta kementerian dan agensi berkaitan sedang menjalankan kajian kebolehlaksanaan mekanisme penetapan harga karbon [*Partnership for Market Implementation* (PMI) and *PMI Readiness Support Plan* (RSP)] di Malaysia. Hasil kajian tersebut akan melihat kepada keseluruhan mekanisme penetapan harga karbon (*carbon pricing*) termasuklah Cukai Karbon dan Skim Perdagangan Karbon (*emission trading scheme* - ETS) yang boleh dilaksanakan di Malaysia. Kajian tersebut dijangka akan tamat pada 2025.

2. Selain itu, Kerajaan juga sedang membangunkan dasar bagi mengoperasikan mekanisme pasaran karbon di bawah Artikel 6, Perjanjian Paris. Pembangunan dasar ini adalah bertujuan untuk menyokong usaha bagi memenuhi obligasi dan komitmen Malaysia di bawah UNFCCC dan Perjanjian Paris serta menyokong agenda kemampanan dan pembangunan rendah karbon.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' DR. AHMAD YUNUS BIN HAIRI
[KUALA LANGAT]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' DR. AHMAD YUNUS BIN HAIRI [KUALA LANGAT] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan perancangan Kerajaan bagi membangunkan lot-lot tanah yang telah diberikan milikan seolah-olah tidak terurus dan sebahagiannya telah dijual tapak di FELCRA Batu 8 Sijangkang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dimaklumkan bahawa, peranan FELCRA di negeri Selangor adalah sama dengan negeri-negeri yang lain yang pada Ketika itu, menyatu, memulih dan memajukan tanah dengan pembangunan tanaman komoditi sawit dan getah demi manfaat penduduk luar bandar.

FELCRA Kawasan Batu 8 Sijangkang yang telah mula dimajukan pada tahun 1988 seluas 2,046.47 hektar dan dapat memberi manfaat kepada 1,346 peserta adalah merupakan sebahagian daripada pembangunan FELCRA di negeri Selangor . Dua projek utama di dalam pentadbiran kawasan FELCRA Batu 8 Sijangkang adalah projek FELCRA Batu 8 Sijangkang itu sendiri dan FELCRA Bukit Changgang.

Sejajar dengan pembangunan yang pesat di negeri Selangor, kebanyakan kawasan yang dimajukan oleh FELCRA telah dicadangkan oleh peserta untuk dibangunkan semula sebagai pusat-pusat pertumbuhan baharu seperti projek-projek perumahan dan pembangunan bercampur.

Kedua-dua projek ini iaitu FELCRA Batu 8 Sijangkang dan FELCRA Bukit Changgang tidak dapat dibangunkan semula sebagaimana hasrat peserta kerana persetujuan nilai harga tanah tidak dapat dicapai di antara peserta dan bakal pemaju sehingga kini.

Ekoran daripada senario ini, FELCRA Batu 8 Sijangkang telah tidak lagi diurus oleh FELCRA dan FELCRA Bukit Changgang hanya sebahagiannya sahaja yang masih diuruskan oleh FELCRA.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN WONG KAH WOH [TAIPING]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN WONG KAH WOH [TAIPING] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan jumlah peruntukkan yang telah diturunkan ke Daerah Larut Matang Selama dan Bandar Taiping dan maklumat projek- projek yang terbabit mengikut kawasan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan telah meluluskan sejumlah RM105.49 juta peruntukan bagi pelaksanaan projek pembangunan untuk Daerah Larut Matang Selama dan Bandar Taiping yang merangkumi Parlimen Taiping, Parlimen Larut dan Parlimen Bukit Gantang di dalam RMKe-12 mulai tahun 2021 sehingga tahun 2024.

Bagi Parlimen Taiping, RM6.25 juta telah diperuntukkan bagi Pembinaan TABIKA KEMAS Kampung Assam (RM530,000), Pembangunan Program Sedia Ada Bahasa Mandarin Di MRSM Taiping, Perak (MRSM Bitara) (RM70,000), Menaiktaraf dan Ubahsuai Infrastruktur Serta Kemudahan Di MRSM Taiping (RM5.0 juta), Perolehan Peralatan Bagi Program STEM di MRSM Taiping, Perak (RM160,000), Jalan Perhubungan Desa (RM170,000), Program Ameniti Sosial (RM200,000) dan Program Bantuan Rumah (RM124,000)

Bagi Parlimen Larut, RM94.90 juta telah diperuntukkan bagi pembinaan Jalan Baru dari Kamunting ke Anak Kurau, LMS, Perak (Fasa 2) (RM91 juta), Jalan Perhubungan Desa (RM1.97 juta), Program Ameniti Sosial (RM50,000) dan Program Bantuan Rumah (RM1.88 juta).

Bagi Parlimen Bukit Gantang, RM4.34 juta telah diperuntukkan bagi pembinaan Jalan Perhubungan Desa (RM1.24 juta), Program Ameniti Sosial (RM950,000) dan Program Bantuan Rumah (RM2.15 juta).

Pada masa yang sama, Kementerian sentiasa komited dalam membuat perancangan pembangunan desa dan wilayah yang inklusif, mampan dan holistik agar memenuhi kehendak, jangkaan dan keperluan rakyat khususnya bagi memastikan masyarakat desa juga mempunyai akses kepada infrastruktur dan kemudahan sosial yang setanding dengan kawasan bandar.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DR. AHMAD FAKHRUDDIN BIN
FAKHRURAZI [KUALA KEDAH]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DR. AHMAD FAKHRUDDIN BIN FAKHRURAZI [KUALA KEDAH] minta
MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA menyatakan :

- (a) perancangan dan tindakan terkini untuk mempromosi produk pelancongan terbaru dalam negara; dan
- (b) destinasi baru yang dikenal pasti sebagai tapak produk pelancongan baru di negeri Kedah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) melalui agensi seliaannya Tourism Malaysia sentiasa melaksanakan pelbagai inisiatif bagi mengenalpasti destinasi dan produk pelancongan terbaru yang berpotensi untuk diperkenalkan dan dipromosikan kepada pelancong domestik dan antarabangsa.
2. Antara perancangan dan tindakan terkini untuk mempromosi produk dan destinasi pelancongan terbaru dalam negara adalah;
 - (i) penganjuran program lawatan familiarisasi bersama media dan agensi pelancongan bagi memberi pengalaman dan pendedahan terhadap produk & destinasi pelancongan yang baharu. Media dan agensi pelancongan yang mengikuti program ini akan turut mempromosikan produk dan destinasi pelancongan yang dilawati di dalam platform media sosial serta media massa dari semasa ke semasa bagi mendapatkan publisiti optimum;
 - (ii) bekerjasama dengan Pejabat Pelancongan Negeri-negeri, syarikat-syarikat penerbangan, operator produk pelancongan dan agensi-agensi pelancongan tempatan melalui penyertaan bersama ke program misi galakan serta pameran pelancongan di dalam dan luar negara untuk mempromosikan pelbagai produk dan pakej pelancongan baharu.
 - (iii) membangunkan pelbagai pakej pelancongan baharu minat khas berdasarkan permintaan pelancong domestik dan luar negara.
 - (iv) memuat naik risalah-risalah digital yang mempromosikan destinasi-destinasi dan produk-produk pelancongan di platform E-risalah Tourism Malaysia.

- (v) melaksanakan promosi pelancongan produk terbaru melalui saluran digital.

Tuan Yang di-Pertua,

3. Menerusi Pelan Ekopelancongan Kebangsaan 2.0, Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) telah mengenal pasti kluster ekopelancongan Ulu Muda dan Alor Setar sebagai salah satu daripada 60 kluster ekopelancongan di Malaysia yang berpotensi dibangunkan bagi merangsang ekonomi setempat. Tarikan utama kawasan ini khususnya Hutan Simpan Ulu Muda yang menjadi rumah kepada Tasik Beris dan beberapa buah empangan lain adalah kaya dengan kepelbagaian biologi dan sesuai untuk pelbagai aktiviti ekopelancongan seperti kembara hutan, rakit redah jeram, mencerap hidupan liar dan sebagainya.

4. Kerjasama strategik dengan Persatuan Pelancongan Domestik Malaysia (MITA), Persatuan Penggalakan Pelancongan Inbound Cina Malaysia (MICA), Persatuan Pelancongan Cina Malaysia (MCTA), Persatuan Pengembaraan dan Pelancongan India Malaysia (MITTA) dan Persatuan Syarikat Pengendalian Pelancongan Bumiputera Malaysia (BUMITRA) turut dilaksanakan dalam penawaran pelbagai pakej destinasi pelancongan di Kedah oleh ejen pelancongan berdaftar.

5. Kementerian mengalu-alukan cadangan oleh Ahli Yang Berhormat dan bersedia untuk mempertimbangkan sebarang permohonan produk-produk baharu selaras dengan halatuju dan keutamaan Kerajaan Negeri Kedah demi menyokong industri pelancongan tempatan sekaligus menjana ekonomi setempat.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : JAWAB LISAN

DARIPADA : DATUK SERI M. SARAVANAN [TAPAH]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK SERI M. SARAVANAN [TAPAH] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan apakah persediaan dan langkah pihak KSM yang akan melaksanakan levi untuk pelbagai peringkat (multi tiered levy) dalam masa terdekat dan usaha pihak Kementerian bagi memastikan peluang pekerjaan untuk warga tempatan, selain meneruskan dasar pekerja asing tidak melebihi 15 peratus daripada jumlah tenaga kerja agar benar-benar dapat direalisasikan.

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

1. Cadangan bagi melaksanakan Mekanisme Levi Pelbagai Peringkat (*Multi-Tier Levy Mechanism* – MTLM) telah diperkenalkan di bawah Rancangan Malaysia Ke-11 (2015-2020) yang menyarankan supaya sistem levi sedia ada ditambah baik bagi mengawal jumlah kemasukan pekerja asing berkemahiran rendah. Di bawah Rancangan Malaysia Ke-12 (2021-2025) pula, MTLM telah dicadang supaya dilaksanakan sebagai salah satu strategi untuk mengurangkan kebergantungan kepada pekerja asing serta menggalakkan penyertaan lebih ramai penduduk tempatan dalam pasaran buruh. Jemaah Menteri pada 14 Januari 2020 telah bersetuju untuk melaksanakan MTLM mulai 1 Januari 2021. Walau bagaimanapun, apabila tercetusnya pandemik COVID-19, pelaksanaan MTLM ini telah ditangguhkan dengan mengambil kira kesan pandemik COVID-19 terhadap perniagaan.

2. Hasrat Kerajaan untuk melaksanakan semula MTLM telah dicetuskan dalam kenyataan dasar kerangka Ekonomi Madani yang menegaskan bahawa MTLM akan dilaksanakan kerana kebergantungan kepada pekerja asing kurang mahir mengurangkan moral majikan untuk membayar gaji lebih tinggi. Pelaksanaan MLTM ini juga bertujuan untuk mengadaptasi pendekatan secara berinovasi di samping meningkatkan tahap daya saing. Justeru itu, Kerajaan telah menetapkan untuk melaksanakan MTLM sebelum akhir tahun 2024 seperti yang telah dinyatakan oleh YAB Perdana Menteri dalam Ucapan Belanjawan 2024 pada 13 Oktober 2023.

Tuan Yang Dipertua,

3. Sebagai langkah dan persediaan awal bagi pelaksanaan MTLM sebelum penghujung tahun 2024, Kementerian ini telah mengambil langkah proaktif dengan membentangkan Kertas Cadangan Pelaksanaan MTLM di Mesyuarat Jawatankuasa Eksekutif (EXCO) Majlis Tindakan Ekonomi Negara (MTEN) yang dipengerusikan oleh YB Menteri Ekonomi pada 20 Julai 2023 yang lalu. Susulan itu, cadangan ini juga telah dibincangkan dalam beberapa siri Mesyuarat Jawatankuasa EXCO MTEN dan yang terakhir pada mesyuarat yang diadakan pada 16 November 2023. Antara perkara penting dan

fundamental yang perlu diperincikan bagi pelaksanaan MTLM adalah berhubung penyediaan ekosistem MTLM, iaitu:

- i. Ketersediaan data pentadbiran untuk digunakan bagi mengemaskini model MTLM;
- ii. Penyediaan sistem MTLM;
- iii. Penentuan *Dependency Ratio Ceiling* (DRC) atau Nisbah Siling Kebergantungan majikan terhadap pekerja asing mengikut sektor (perladangan dan pertanian, pembuatan, pembinaan, perkhidmatan dan perlombongan & pengkuarian);
- iv. Penetapan Tier 1, 2, dan 3 serta kadar levi setiap Tier; dan
- v. Pengurusan dana lebihan levi.

4. Di samping itu, Kementerian ini juga telah menganjurkan satu bengkel pada 19 hingga 20 Oktober 2023 dengan penglibatan semua Agensi Kawal Selia (AKS) dan pihak berkepentingan lain bagi mendapatkan input-input penting berhubung ekosistem MTLM yang dinyatakan tadi sebagai persediaan pelaksanaan MTLM nanti. Kementerian juga telah merancang beberapa siri Sesi Libat Urus dengan pihak industri sepanjang tahun 2024 sebagai persediaan bagi pelaksanaan MTLM nanti.

5. Untuk makluman Yang Dipertua, Kertas Pelaksanaan MTLM dijadualkan untuk dibentangkan di dalam Mesyuarat Majlis Tindakan Ekonomi Negara (MTEN) yang dipengerusikan oleh YAB Perdana Menteri pada Disember 2023 atau Januari 2024 untuk mendapatkan keputusan dasar pelaksanaan MTLM.

Tuan Yang Dipertua,

6. Dalam memastikan peluang pekerjaan untuk warga tempatan adalah terjamin, selain meneruskan dasar pekerja asing tidak melebihi **15 peratus** daripada jumlah tenaga kerja serta pelaksanaan MTLM, Kementerian Sumber Manusia:

SOALAN NO: 38

- i. menetapkan penggajian pekerja asing hendaklah berdasarkan kepada keperluan sebenar industri dan sektor-sektor yang dibenarkan sahaja (*real industrial demand*);
- ii. mewajibkan pengiklanan kekosongan jawatan untuk tempoh tidak kurang dari 14 hari di Portal *MyFutureJobs* bagi tujuan pengambilan pekerja asing. Sekiranya tiada pengisian daripada kalangan pencari kerja tempatan dalam tempoh tersebut, barulah majikan dibenarkan membuat permohonan pengambilan pekerja asing; dan
- iii. membuat saringan bagi memastikan hanya majikan yang berkeupayaan (*genuine*) dan mematuhi standard perburuhan seperti pematuhan gaji minimum, menyediakan kemudahan kediaman berserta kemudahan asas dan tiada rekod pelanggaran kes buruh sahaja dipertimbangkan memohon pekerja asing.

7. Selain itu, Kementerian ini juga:

- i. menyediakan program latihan peningkatan kemahiran dan latihan semula kemahiran kepada golongan pekerja bagi mempertingkatkan kemajuan sendiri dalam menyesuaikan diri dengan perubahan keperluan kerja masa hadapan serta persekitaran global yang semakin kompetitif dan dinamik;
- ii. membangunkan Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan dengan izin, *National Occupational Skills Standard* bagi **21 sektor ekonomi** yang menjadi rujukan dalam pembangunan program latihan di institusi-institusi latihan awam dan swasta mengikut tahap kemahiran yang diperlukan. Standard Kemahiran Pekerjaan Kebangsaan ini dibangunkan dan dipantau secara bersama dengan *Industry Lead Body* mengikut keperluan industri dan teknologi terkini;
- iii. mengadakan sesi libat urus dengan pihak industri bersama jabatan dan agensi terlibat bagi memberi gambaran jelas berkaitan Industri 4.0. Maklumat hasil perkongsian daripada sesi ini akan digunakan untuk mengkaji dan meneliti keperluan tenaga kerja bagi

menghadapi Industri 4.0 dan seterusnya mewujudkan peluang pekerjaan baharu; dan

- iv. memperluas akses kepada warganegara untuk mendapatkan Latihan dan Pendidikan Teknikal dan Vokasional (TVET). Sehingga kini, **562 buah Institusi Latihan Kemahiran Awam** yang telah ditubuhkan di seluruh negara dengan pelbagai kursus kemahiran ditawarkan mengikut keperluan industri. Kerajaan telah dan sedang mengambil langkah-langkah yang perlu dalam menyediakan tenaga kerja yang berkemahiran untuk memenuhi keperluan Industri 4.0 pada masa kini.

8. Majikan juga turut disarankan untuk memainkan peranan dalam mentransformasikan perniagaan mereka dengan bekerjasama bersama agensi kawal selia masing-masing mengikut sektor untuk menyediakan pelan peralihan kebergantungan pekerja asing yang jitu bagi memastikan pengambilan pekerja asing boleh dikurangkan di sektor/subsektor yang dikenal pasti.

Sekian terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK SERI DR. NORAINI AHMAD
[PARIT SULONG]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK SERI DR. NORAINI AHMAD [PARIT SULONG] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan apakah pelan strategik Kementerian bagi memastikan pembangunan dan perindustrian luar bandar dapat menjana peluang pekerjaan berkemahiran tinggi untuk anak muda bagi mengurangkan penghijrahan warga belia ke bandar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, bagi memastikan pembangunan dan perindustrian luar bandar dapat menjana peluang pekerjaan berkemahiran tinggi untuk anak muda bagi mengurangkan penghijrahan warga belia ke bandar, Pelan Strategik Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah telah memfokuskan kepada pemerkasaan modal insan dan pembangunan ekonomi luar bandar. Pelaksanaannya adalah melalui pengukuhan dan pemantapan pelaksanaan program-program Pendidikan dan Latihan Teknikal & Vokasional (TVET) supaya menjadi pilihan utama pendidikan dan kerjaya bagi belia luar bandar.

TVET@KKDW merupakan fokus utama Kementerian dalam menjana peluang pekerjaan berkemahiran tinggi untuk anak muda. Terdapat 280 institusi Pendidikan TVET@KKDW di seluruh negara dimana ianya menawarkan sebanyak 529 program pendidikan TVET yang terdiri daripada 15 kluster bidang kemahiran. Antara bidang yang berkemahiran tinggi adalah Keusahawanan & Teknousahawan, Pertanian & Agrikultur, Elektrik & Elektronik dan Minyak & Gas. Dua fokus ke arah menjana peluang pekerjaan berkemahiran tinggi untuk anak muda; iaitu i) Memperkasa TVET MARA sebagai sumber utama tenaga kerja negara, dan ii) Memperluas penglibatan Bumiputera dalam bidang berimpak tinggi. Inisiatif pemerkasaan sektor pendidikan TVET ini dirangka bagi menghasilkan graduan berkemahiran tinggi dalam melahirkan bukan hanya golongan pencari kerja (*job-seekers*) tetapi pencipta pekerjaan (*job-creators*) dengan kemahiran yang dimiliki.

Selain itu, antara program dan inisiatif lain yang dilaksanakan bagi menyokong pemerkasaan modal insan dan pembangunan luar bandar adalah seperti Projek Bersepadu Pembangunan Ekonomi Kampung (PROSPEK), Anugerah Ilham Desa, Desa Lestari dan Program Peningkatan Pendapatan (PPP). Kesemua program ini diharap dapat menarik minat belia disamping mengurangkan penghijrahan mereka ke bandar.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK HAJI AHMAD AMZAD BIN MOHAMED @
HASHIM
[KUALA TERENGGANU]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Datuk Haji Ahmad Amzad bin Mohamed @ Hashim [Kuala Terengganu] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan :-

- a) Jumlah premis kediaman yang memasang solar panel di bawah Skim Permeteran Tenaga Bersih (NEM) 3.0 Rakyat; dan
- b) usaha Kementerian dalam menggalakkan lebih ramai pengguna untuk menyambut inisiatif NEM yang boleh memberi penjimatan dan kecekapan tenaga kepada pengguna.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sehingga kini, jumlah premis kediaman yang telah mempunyai pemasangan sistem solar PV di bawah Program NEM 3.0 kategori NEM Rakyat adalah sebanyak 14,419 buah rumah dengan kapasiti terpasang sebanyak 103.8MW.

2. Bagi menggalakkan lebih ramai pengguna menyertai program NEM, Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim melalui agensinya SEDA Malaysia telah melaksanakan pelbagai program promosi dan hebahan melalui saluran berikut:

- i) saluran media perdana
- ii) media sosial
- iii) penyertaan jerayawara

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB DATUK JONATHAN BIN YASIN (RANAU)

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK JONATHAN BIN YASIN [RANAU] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan jambatan kekal untuk menyeberangi Sungai Ulu Sugut untuk menghubungkan Kg. Gusi di sebelah Ranau dan ke sempadan daerah Beluran di sebelahnya sangat diperlukan untuk memudahkan perhubungan di dua daerah ini. Adakah pihak Kementerian bersedia untuk memberi dana untuk pembinaan jambatan kekal ini.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerja Raya mengambil maklum setiap isu yang dibangkitkan demi kesejahteraan rakyat.

Berdasarkan semakan Kementerian ini mendapati bahawa Jambatan yang menyeberangi Sungai Ulu Sugut yang menghubungkan Kg. Gusi, Ranau dan ke sempadan daerah Beluran yang dimaksudkan adalah terletak di jajaran Jalan Negeri Sabah. Jambatan tersebut adalah bukan aset Kerajaan Persekutuan dan program naik taraf jambatan berkenaan adalah terletak di luar bidang kuasa Kementerian Kerja Raya.

Memandangkan ada keperluan untuk pergerakan penduduk antara dua daerah, Ahli Yang Berhormat boleh memohon pembinaan jambatan ini kepada Kementerian Kemajuan Desa Dan Wilayah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN ZAHARI BIN KECHIK [JELI]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023

SOALAN

Tuan Zahari bin Kechik [Jeli] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan perancangan jangka masa pendek dan jangka masa panjang yang telah dirancang untuk mempromosi Kelantan sebagai destinasi pelancongan tempatan dan antarabangsa.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya melalui agensinya Tourism Malaysia sentiasa proaktif dalam mempromosikan destinasi pelancongan dan meningkatkan sosio ekonomi negara. Pihak Kementerian bekerjasama dengan Kerajaan Negeri Kelantan, Badan – badan bukan Kerajaan (NGO) dan sektor swasta bagi merancakkan industri pelancongan khususnya untuk pelancongan domestik. Kementerian melalui **Pejabat Tourism Malaysia Wilayah Timur** telah melaksanakan dan akan melaksanakan usaha - usaha berikut untuk mempromosi tempat – tempat tarikan pelancongan di Negeri Kelantan:-

- (i) Bekerjasama dengan pihak-pihak yang berkaitan seperti Kerajaan Negeri Kelantan melalui Exco Pelancongan Negeri Kelantan, Pusat Penerangan Pelancongan Negeri Kelantan, Majlis Perbandaran Kota Bharu Bandaraya Islam (MPKB-BRI) dan agensi-agensi pelancongan bagi menjayakan promosi pelancongan.
- (ii) Bekerjasama dengan agensi – agensi Kerajaan dan pihak Swasta di dalam penganjuran program yang diadakan di Kelantan.
- (iii) Penganjuran siri Program Familiarisation trip (lawatan suaikenal) pengamal media baharu (*New Edge media*) / *influencer* dan agensi pelancongan ke produk – produk pelancongan termasuk gastronomi, kraftangan, budaya dan warisan serta *instagrammable* spot. Program seperti ini dilihat dapat menonjolkan lagi keindahan dan keunikan destinasi yang terdapat di negeri ini sekaligus dapat memberi keyakinan kepada pelancong untuk terus mengeksplorasi Kelantan sebagai salah satu destinasi pilihan untuk dikunjungi. Antaranya :-

- a) **Program FAM Trip East Coast Rail Tourism** telah dilaksanakan selama 5 hari 4 malam bermula pada 10 hingga 14 September 2023 disertai seramai 32 orang peserta yang terdiri daripada pengamal media dan agensi pelancongan dari Pantai Timur, Kuala Lumpur, Sarawak dan pegawai Tourism Malaysia. Penganjuran program bermula di KL Sentral dan berakhir di Stesen Keretapi Wakaf Bharu, Kelantan ini dapat membantu mempromosi produk dan destinasi pelancongan dari segi '*product placing*' dan '*brand awareness*' secara tidak langsung memandangkan pengamal media terutama *bloggers*, *youtubers*, *instafamous* ini mempunyai bilangan pengikut (*followers*) yang ramai. Program ini juga dapat memberikan pengetahuan dan pengalaman secara '*first hand knowledge*' kepada para peserta. Ini bersesuaian dengan trend pelancongan terkini iaitu '*experiential tourism*'. Bersempena program ini juga diadakan lawatan pelancongan ke produk-produk pelancongan sekitar daerah **Tumpat** seperti Wat Phothivihan, Ayu Fashion dan Laman Warisan Kampung Laut. Untuk makluman, Pengkalan Kubor merupakan sebuah bandar di dalam daerah Tumpat.
- b) Program **Promosi Jejak Warisan Bachok & Jejak Adiguru 2023** dilaksanakan dari 14 – 17 Oktober 2023 di mana program berkonsepkan lawatan pelancongan warisan dan budaya ini diadakan bagi memberi kesedaran kepada masyarakat dalam menjejaki kesaninggalan sejarah, menjejaki para adiguru kraf tradisional yang mahir dalam bidang masing-masing serta menjelajahi lokasi serta produk pelancongan yang terdapat di Negeri Kelantan khususnya daerah Bachok.
- c) Bekerjasama dengan agensi – agensi Kerajaan dan pihak Swasta di dalam penganjuran program yang dilaksanakan di Kelantan.
- d) Bekerjasama dengan Majlis Daerah Bachok Bandar Pelancongan Islam, Pejabat Tanah Jajahan Bachok dan Persatuan tempatan bagi menghasilkan Fun Map Jejak Warisan Bachok (Bachok Heritage Trail).

e) Pihak Tourism Malaysia Wilayah Timur juga membuat hebahan dan promosi untuk program /acara yang dianjurkan /disertai melalui platform sosial media seperti:

- Instagram [malaysia.truly.asia](https://www.instagram.com/malaysia.truly.asia)
- Facebook <https://www.facebook.com/malaysia.travel.my>
- Laman web Tourism Malaysia www.malaysia.travel.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' SERI HAJI AMINUDDIN BIN HARUN
[PORT DICKSON]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Dato' Seri Haji Aminuddin bin Harun [Port Dickson] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan mengenai apakah kesan alam sekitar dari perlombongan Rare Earth Elements (REE) dan adakah impak negatif dari industri ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian mengambil perhatian berkaitan kekhuatiran berlakunya kesan negatif ke atas alam sekitar daripada aktiviti perlombongan unsur nadir bumi bukan radioaktif (NR-REE). Walau bagaimanapun, kaedah perlombongan secara *in-situ leaching* (ISL) secara relatifnya lebih baik berbanding kaedah perlombongan konvensional termasuklah secara kaedah lombong dedah.
2. Kaedah ISL ini melibatkan aktiviti pembukaan tanah yang minimum bagi tujuan penyediaan tapak loji hidrometalurgi, laluan akses, saliran dan kolam pengumpulan NR-REE sahaja. Penggunaan kaedah ini tidak melibatkan penebangan dalam skala yang besar dan pengorekan keluar tanah beban dan tanah berbiji seperti mana kaedah perlombongan konvensional.
3. Selain daripada kaedah perlombongan yang dinyatakan di dalam SOP sahaja yang dibenarkan, kawalan ketat juga dikenakan ke atas pelepasan efluen dibenarkan, pemantauan air permukaan dan air bawah tanah. Perlombongan NR-REE secara ISL dilaksanakan secara berfasa dan tidak melibatkan tempoh masa yang lama. Kawasan yang telah dikerjakan perlu dipulihkan semula oleh pengusaha lombong sepertimana yang telah disyaratkan. Ini dapat memastikan tiada impak kepada alam sekitar daripada aktiviti perlombongan ini dalam jangka masa panjang.
4. Hasil penilaian yang dijalankan oleh Jawatankuasa Audit ke atas pelaksanaan projek perintis di Mukim Kenering, Daerah Hulu Perak mendapati perlombongan NR-REE ini tidak memberikan impak yang negatif kepada alam sekitar. Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia (JMG) turut melaksanakan pemantauan ke atas kualiti air permukaan dan air bawah tanah secara berterusan bagi memastikan aktiviti perlombongan di tapak projek perintis tersebut tidak mengakibatkan pencemaran kepada kualiti air. Hasil aktiviti pemantauan terkini mendapati kualiti air di kawasan tapak projek perintis mematuhi had yang ditetapkan di bawah Peraturan-Peraturan Pembangunan Mineral (Efluen) 2016. Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : YB TUAN MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN
CHIK (BALIK PULAU)**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

**TUAN MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN CHIK [BALIK PULAU] minta
MENTERI KERJA RAYA menyatakan :-**

(a) apakah inisiatif terkini Kementerian dalam meneliti kualiti jalan raya di Malaysia yang dilihat mempunyai pelbagai masalah seperti tidak rata, berlubang, dan tampalan yang tidak sempurna; dan

(b) sejauh manakah pemantauan dan pemeriksaan keadaan jalan raya di Malaysia dibuat untuk memastikan keselamatan pengguna jalan raya tidak diabaikan.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pelbagai usaha telah dilaksanakan oleh Kementerian Kerja Raya dan agensi-agensi dibawahnya khususnya JKR dalam meneliti aspek kualiti jalan di Malaysia. Ini bagi memastikan rangkaian jalan raya di Malaysia sentiasa berada di dalam keadaan yang selamat dan selesa kepada pengguna jalan raya.

Pihak JKR bagi pihak Kementerian, akan melaksanakan **Audit Kriteria Penerimaan** kepada setiap projek pembinaan jalan baharu atau yang dinaiktaraf. Kriteria penerimaan adalah satu penetapan syarat ke atas semua komponen jalan seperti pavemen, bahu jalan, perabot jalan, perparitan dan lain-lain komponen jalan yang baru siap berada dalam keadaan baik dan mematuhi spesifikasi semasa siap dibina sebelum diserahkan kepada JKR bagi tujuan penyenggaraan. Di dalam proses audit tersebut, antara kriteria yang diberikan perhatian adalah ketidakrataan permukaan jalan (*surface irregularities*) merujuk kepada *Interntional Roughness Index (IRI)*. Audit sebegini akan menjamin ketersediaan jalan tersebut dari segi keselesaan dan keselamatan pengguna jalan raya.

Bagi memantau kualiti tampalan *pothole* JKR juga telah melaksanakan audit tampalan *pothole*, yang akan memastikan nilai pemadatan (*degree of compaction*) tampalan mencapai nilai minimum yang digariskan di dalam kontrak. Pada masa yang sama Kementerian juga telah melancarkan Program Aku Janji Zero *Pothole*. Di bawah Program Zero *Potholes*, kerja-kerja penampalan jalan berlubang akan dilaksanakan dalam tempoh masa 24 jam (secara sementara) daripada penemuan ataupun aduan kerosakan dan dalam tempoh 3 hari bagi pembaikan kekal selari dengan Piagam Pelanggan Jabatan Kerja Raya dan kontrak penyenggaraan jalan persekutuan (FRM) pihak konsesi.

Bagi memastikan pelaksanaan dan pemantauan yang efisien, JKR juga telah membangunkan satu Sistem Aplikasi Pemantauan *Potholes* (ASaPP) bagi memantau *potholes* secara atas talian melalui penggunaan aplikasi di telefon bimbit, tablet dan komputer. Aplikasi ini boleh digunakan oleh pegawai-pegawai JKR dan juga syarikat Kongsesi bagi tujuan pemantauan kewujudan *potholes* pada jajaran-jajaran jalan persekutuan.

Selain itu, dalam meningkatkan lagi ketahanan struktur jalan di Malaysia, JKR juga telah menggunakan beberapa teknologi baharu dalam bahan turapan sebagai alternatif seperti penggunaan bahan turapan berasaskan getah, fibre, plastik dan polymer.

Pelbagai inisiatif telah dijalankan oleh pihak Kementerian untuk memastikan keselamatan pengguna jalan raya. Ini termasuklah pemantauan dan pemeriksaan kualiti daripada peringkat pembekalan bahan binaan sehinggalah pemeriksaan kerja siap di tapak. Pemantauan dan pemeriksaan sebegini dibuat merujuk kepada spesifikasi-spesifikasi yang berkuatkuasa.

Kementerian Kerja Raya melalui JKR telah melaksanakan program Pengiktirafan Loji Pengeluaran Asfalt di seluruh Semenanjung Malaysia. Program ini dilaksanakan bagi memastikan pihak loji membekalkan asfalt yang berkualiti dan mematuhi spesifikasi yang telah ditetapkan. Hanya loji yang mendapat pengiktirafan sahaja yang dapat membekalkan asfalt bagi kerja-kerja penurapan Jalan Persekutuan dan Jalan Negeri di Semenanjung Malaysia.

Di samping itu, setiap pelaksanaan kerja penyenggaraan jalan yang dilaksanakan pihak JKR Daerah akan memantau kerja-kerja yang dilaksanakan adalah mematuhi garis operasi standard (SOP) Senggara Jalan yang telah ditetapkan.

Selain itu, bagi memastikan kualiti mampatan turapan yang telah dilaksanakan pihak JKR telah menggunapakai teknologi baharu Ujian

Tanpa Musnah (*Non Destructive Test*) di beberapa lokasi pembaikan dan penampalan *pothole*. Dengan menggunakan kaedah ini kualiti mampatan turapan dapat dipantau secara terus ditapak dan tidak perlu mengambil sampel ujian untuk dibawa ke makmal.

Salah satu punca kerosakan jalan yang sering terjadi di Malaysia adalah berpunca daripada kenderaan berat yang melebihi muatan. Oleh itu, bagi mengatasi masalah ini Kementerian Kerja Raya telah melaksanakan kerjasama dengan pihak Kementerian Pengangkutan (MOT) dan JPJ di dalam usaha mengekang kerosakan jalan yang boleh berpunca daripada isu lebihan muatan kenderaan.

Pihak JKR juga dalam proses pemantauan melalui kajian terhadap teknologi baharu turapan yang telah digunakan di beberapa lokasi Jalan Persekutuan Semenanjung Malaysia. Kajian ini telah dilaksanakan bermula pada tahun 2021 dan akan dipantau selama 3 tahun oleh pihak JKR.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN NURUL AMIN BIN HAMID
[PADANG TERAP]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN NURUL AMIN BIN HAMID [PADANG TERAP] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan kedudukan semasa permohonan peruntukan pembinaan Titi Kampung Padang Setol Padang Terap yang telah runtuh pada 9 Ogos 2023.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, projek Membina Jambatan Baharu Kampung Padang Setol, Padang Terap, Kedah telah dimohon oleh Kementerian ini di bawah *Rolling Plan* Ke-4, RMKe-12 Tahun 2024. Skop projek yang dimohon adalah membina baru jambatan konkrit sepanjang 100 meter.

Permohonan projek ini sedang dalam pertimbangan Kementerian Ekonomi untuk kelulusan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK SERI PANGLIMA BUNG MOKTAR BIN
RADIN [KINABATANGAN]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK SERI PANGLIMA BUNG MOKTAR BIN RADIN [KINABATANGAN] minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan sekiranya Kementerian berhasrat untuk membuka pusat pengajian tinggi ataupun cawangannya di Pekan Kota Kinabatangan memandangkan Pekan Kota Kinabatangan merupakan kawasan strategi di kawasan pantai timur Sabah untuk membuka sebuah pusat pengajian tinggi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sebagaimana yang telah dimaklumkan sebelum ini, pihak Kementerian tidak berhasrat untuk menambah bilangan Institusi Pendidikan Tinggi Awam (IPTA) pada masa ini. Ini memandangkan, ia bukanlah dasar Kementerian untuk memastikan di setiap Kawasan Parlimen mempunyai IPTA.
2. Penubuhan sesebuah IPTA sama ada Universiti Awam, cawangan UA atau Politeknik serta Kolej Komuniti baharu perlu berasaskan kajian keperluan (*needs analysis*) negara serta melibatkan kos belanja pembangunan dan mengurus yang tinggi.

3. Pada masa yang sama, bermula pada tahun ini, **dasar pengajian anjal** telah diperkenalkan yang membenarkan pelajar hanya mengikut pengajian secara fizikal pada tahun pertama dan terakhir sahaja bagi 74 program pengajian terpilih.
4. Inisiatif ini membolehkan pihak KPT meningkatkan akses dan mengambil lebih ramai pelajar bagi mengisi tempat di UA, Politeknik dan Kolej Komuniti sedia ada.
5. Antara perancangan hadapan oleh KPT bagi pembinaan Politeknik dan Kolej Komuniti selepas ini pula, **keutamaan diberi kepada kawasan-kawasan yang tidak mempunyai apa-apa institusi latihan lain** seperti Pusat Giat MARA dan Institut Kemahiran MARA.
6. Sehubungan dengan itu, seperti yang telah dinyatakan tadi, kajian keperluan dalam mewujudkan IPT di Kinabatangan perlu dilaksanakan dengan teliti dan menyeluruh dari semua aspek dalam memastikan kewujudan IPT di kawasan tersebut memberi manfaat kepada seluruh rakyat dari pelbagai pelusuk dan bukan hanya untuk masyarakat Kinabatangan semata-mata.
7. Pada masa yang sama, pihak Jabatan juga akan terus berusaha memperluas akses bagi menyumbang kepada kemajuan sosio-ekonomi melibatkan masyarakat di Kinabatangan melalui pendidikan yang relevan pada masa akan datang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DR. AHMAD FAKHRUDDIN BIN FAKHRURAZI
[KUALA KEDAH]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Dr. Ahmad Fakhruddin bin Fakhrurazi [Kuala Kedah] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan usaha-usaha yang diambil bersama agensi Kerajaan Persekutuan yang lain bagi mengukuhkan kedudukan tebing-tebing sungai dan terusan di dalam Parlimen Kuala Kedah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, isu penyelenggaraan dan pembaikan tebing sungai pada dasarnya di bawah bidang kuasa dan tanggungjawab Pihak Berkuasa Negeri. Walaubagaimanapun, Kementerian melalui Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) juga memberi perhatian terhadap usaha-usaha bagi penstabilan tebing sungai mengikut keutamaan serta sumber kewangan semasa melalui beberapa pendekatan struktur dan bukan struktur.
2. Bagi pendekatan struktur, Kementerian telah menyalurkan peruntukan kepada JPS Negeri Kedah sebanyak RM11.75 juta pada tahun 2023 di bawah Projek Pemuliharaan Sungai Untuk Mengurangkan Risiko Banjir. JPS juga melaksanakan Program Pemuliharaan Sungai untuk mengurangkan risiko banjir Alor Tok Pasai di Kampung Tepi Laut, Mukim Kuala Kedah, Daerah Kota Setar, Kedah dengan kos berjumlah RM198 ribu.
3. Selain itu, pendekatan bukan struktur melalui Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu (*Integrated River Basin Management-IRBM*) juga dilaksanakan. Objektif utama dalam pendekatan IRBM memastikan air mencukupi, memastikan air bersih, mengurangkan risiko banjir dan meningkatkan pemuliharaan alam sekitar.
4. Melalui pelan IRBM yang disediakan, cadangan perancangan dan pembangunan sumber air di dalam sesebuah lembangan boleh dijadikan rujukan oleh pihak Kerajaan Negeri dan semua pihak berkepentingan. Dalam merancang pembangunan, kesan terhadap kelestarian alam sekitar perlu diberikan perhatian terutamanya sumber air yang sangat diperlukan oleh negara untuk tujuan pembangunan dan keperluannya untuk kepelbagaian biologi.
5. Bagi Negeri Kedah, Kajian IRBM Sungai Merbok, Negeri Kedah telah siap pada tahun 2018.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN AFNAN HAMIMI BIN TAIB AZAMUDDEN
[ALOR SETAR]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN AFNAN HAMIMI BIN TAIB AZAMUDDEN [ALOR SETAR] minta **MENTERI PENDIDIKAN TINGGI** menyatakan adakah Kementerian bersedia untuk membenarkan mahasiswa bergiat aktif di dalam parti politik di dalam dan luar universiti.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) tiada halangan dan membenarkan mahasiswa untuk terlibat dalam kegiatan parti politik di dalam dan luar kampus, termasuklah menjadi ahli sesebuah parti politik, memegang jawatan dalam parti politik, bertanding dalam mana-mana pilihanraya dalam kampus atau dalam mana-mana pilihanraya kecil, negeri atau umum di Malaysia, menjadi ejen kepada mana-mana calon parti politik dan/atau melibatkan diri dalam kempen pilihanraya dalam kampus atau dalam mana-mana pilihanraya kecil, negeri atau umum di Malaysia.
2. Untuk makluman dewan yang mulia, kebebasan berpolitik yang diberikan kepada mahasiswa ini adalah selaras dengan tindakan Kerajaan yang telah membuat pindaan ke atas Seksyen 15 (2c) Akta Universiti dan Kolej Universiti (AUKU) pada 1 Ogos 2012 dan seterusnya memansuhkan sepenuhnya Seksyen tersebut pada 15 Mac 2019 bagi membolehkan mahasiswa universiti awam terlibat dengan aktiviti politik di dalam dan di luar kampus.
3. Malahan, Seksyen 47(2)(C) Akta Institusi Pendidikan Tinggi Swasta 1996 [Akta 555] dan Seksyen 10 (2)(C) Akta Institusi-Institusi Pelajaran (Tatatertib) 1976 [Akta 174] yang terpakai kepada Universiti Teknologi MARA (UiTM), Politeknik, Kolej Komuniti dan Institut Perguruan juga telah dipinda bagi membenarkan mahasiswa menyertai aktiviti politik.
4. Semua usaha yang dilaksanakan oleh KPT ini melambangkan komitmen serius Kementerian dalam membenarkan para pelajar berpolitik semasa dalam pengajian selagi mana ia tidak mengganggu pembelajaran di universiti

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK WIRA HAJAH MAS ERMIEYATI BINTI
SAMSUDIN [MASJID TANAH]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Datuk Wira Hajah Mas Ermieyati binti Samsudin [Masjid Tanah] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan langkah-langkah yang telah diambil dalam menangani isu banjir terutamanya banjir kilat di ibu negara dan persiapan yang dilakukan untuk melindungi aktiviti- aktiviti perniagaan yang kebarangkaliannya boleh mencecah nilai ekonomi yang tinggi daripada turut terjejas semasa banjir.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, merujuk kepada Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 (Akta 133), tanggungjawab untuk membina dan menyenggara parit adalah di bawah Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Selain itu, keputusan Jemaah Menteri tahun 1996 telah menggariskan pembahagian tanggungjawab di antara PBT dan JPS. Semua sistem saliran dalaman iaitu sistem saliran buatan adalah dibawah tanggungjawab PBT manakala sistem saliran asalnya semulajadi iaitu sungai dan anak sungai adalah di bawah JPS.

2. Kementerian sentiasa memberi perhatian terhadap perkara yang bangkitkan. Pada dasarnya Jabatan Pengairan dan Saliran Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (JPS WPKL) dari semasa ke semasa melaksanakan kerja-kerja penyelenggaraan pembaikan struktur seperti tebing sungai, *inlet*, *outlet*, pintu air, pam dan kerja-kerja pengorekan kelodak di sungai utama dan kolam takungan banjir berdasarkan peruntukan yang diterima setiap tahun.

3. Selain itu, JPS juga telah melaksanakan projek-projek tebatan banjir berimpak besar di Kuala Lumpur dan Lembah Klang. Berikut adalah beberapa projek tebatan banjir yang telah siap dibina dan beroperasi di Kuala Lumpur antaranya;

- i. Pembinaan dan operasi Empangan Batu;
- ii. Projek naik taraf dan operasi Empangan Klang Gate;
- iii. Projek Terowong SMART (KLFM A);
- iv. Sistem Lencongan Banjir Keroh (KLFM B); dan
- v. Sistem Lencongan Banjir Gombak (KLFM B)

4. Kesemua struktur kawalan banjir ini telah berjaya mengurangkan kejadian banjir di pusat Bandaraya Kuala Lumpur. Walau bagaimanapun, masih terdapat keperluan bagi pelaksanaan projek tebatan banjir dengan penumpuan kepada aspek-aspek berikut:

- i. Lokasi-lokasi yang tiada perlindungan kawalan banjir;
- ii. Menaiktaraf projek sedia ada memandangkan sistem dan peralatan yang telah uzur atau rosak;

- iii. Mengambil kira kesan perubahan iklim dan cuaca; dan
- iv. Pertambahan kawasan pembangunan dan kemajuan bandar yang berterusan.

5. Antara projek-projek yang sedang dilaksanakan oleh JPS adalah seperti berikut:

- i. Projek Menaiktaraf Kolam Takungan Banjir Batu dan Jinjang Serta Lencongan Gombak dan Keroh (KLFM-B);
- ii. Kajian Pelan Induk Rancangan Tebatan Banjir Lembangan Sungai Klang;
- iii. Projek Rancangan Tebatan Banjir Sungai Bunus;
- iv. Projek Menyiapkan Baki Kerja Projek Membina dan Menyiapkan Kolam Takungan Banjir Serta Kerja-Kerja Berkaitan di PULAPOL, Kuala Lumpur;
- v. Kerja-Kerja Pemasangan dan Integrasi Sistem SCADA Serta Kerja-Kerja Lain yang Berkaitan Untuk RTB Sungai Bunus, Kuala Lumpur;
- vi. Rancangan Tebatan Banjir Lembangan Sungai Kuyoh;
- vii. Projek Rancangan Tebatan Banjir Upper Sungai Klang; dan
- viii. Kerja-Kerja Mengorek Dan Membuang Kelodak Di Kolam Takungan Banjir Berembang Dan Kerja-Kerja Berkaitan, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

6. Manakala, bagi penyelesaian jangka masa panjang, Kajian Pelan Induk Lembangan Sungai Klang sedang disediakan dengan tujuan antaranya bagi melihat semula keupayaan *Kuala Lumpur Flood Mitigation* (KLFM) sedia ada berupaya memberi perlindungan banjir dan mengambil kira faktor-faktor seperti perubahan iklim, pembangunan terkini dan masa hadapan. Pelan induk ini dijangka siap sepenuhnya pada Februari 2024.

7. Bagi mengatasi isu banjir kilat yang sering berlaku, kerjasama daripada pihak PBT adalah diperlukan terutamanya untuk membersihkan longkang-longkang dan saluran air bagi membolehkan larian air adalah lancar ketika hujan. Masalah longkang tersebut dengan sampah sarap telah dikenal pasti sebagai punca utama banjir kilat berlaku.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN ZAKRI BIN HASSAN [KANGAR]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Zakri bin Hassan [Kangar] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan adakah terdapat usaha-usaha untuk menggantikan paip air di Perlis memandangkan kadar kehilangan air begitu banyak melalui paip-paip yang bocor.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian telah melaksanakan Program Pengurangan Kadar Air Tidak Terhasil (*Non-Revenue Water* – NRW) Kebangsaan di Negeri Perlis sejak RMKe-11, melibatkan peruntukan geran sebanyak RM50.79 juta. Program ini telah siap sepenuhnya pada 15 Disember 2022.

2. Pada tahun ini, Syarikat Air Perlis Sdn. Bhd. (SAP) juga melaksanakan penggantian paip bagi menangani masalah NRW di Negeri Perlis melalui peruntukan Kerajaan Negeri yang melibatkan 11 buah kampung berjumlah RM1.3 juta. Untuk perancangan tahun 2024 pula, SAP telah memohon peruntukan berjumlah RM26 juta daripada Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB), Kerajaan Negeri Perlis dan Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) untuk pelaksanaan projek melibatkan penggantian dan pemasangan paip baru termasuk paip jenis *Asbestos Cement* (AC) yang telah uzur di 18 buah kampung serta menaiktaraf sistem retikulasi dan sistem pam.

3. Memandangkan Program NRW Pendekatan 1 Negeri Perlis telah siap, operator air Negeri Perlis layak menyertai Program NRW Pendekatan 2 yang merangkumi skop penggantian paip, pengesanan dan pembaikan kebocoran serta pembentukan *Pressure Management Area* (PMA). Kerajaan juga telah memperuntukkan sejumlah RM1.371 billion di bawah Program NRW Pendekatan 2. Sekiranya pencapaian sasaran penurunan NRW tahun semasa disahkan oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN), peruntukan secara imbuhan balik (*reimbursable*) akan disalurkan kepada operator air pada tahun kewangan berikutnya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : KAPTEN AZAHARI BIN HASAN
[PADANG RENGAS]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

KAPTEN AZAHARI BIN HASAN [PADANG RENGAS] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan sekiranya terdapat sebarang peruntukan yang dikhaskan untuk membaik pulih/penyelenggaraan dan melebarkan jambatan di kampung-kampung.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian ini tiada peruntukan khusus untuk penyelenggaraan jambatan. Kebanyakan jambatan-jambatan yang dibina di negeri-negeri telah berdaftar di bawah peruntukan MARRIS. Justeru itu, peruntukan penyelenggaraan telah disediakan untuk memastikan jambatan-jambatan berkeadaan baik dan selamat.

Walau bagaimanapun, Kementerian ini mempunyai Program Jambatan Luar Bandar (JMLB) yang telah diwujudkan bermula tahun 2021 yang bertujuan bagi membina baru dan menaik taraf jambatan sementara/separa kekal yang berkeadaan uzur dan sempit. Ini bagi memulih dan menambah baik rangkaian sistem jalan perhubungan di luar bandar yang sedia wujud serta menjamin keselamatan pengguna. Program ini memberi fokus kepada penggantian jambatan sedia ada yang menjadi jalan akses utama penduduk kampung yang melibatkan kos antara RM1 juta hingga ke RM15 juta.

Bagi permohonan projek di bawah Program Jambatan Luar Bandar (JMLB), Yang Berhormat boleh mengemukakan permohonan projek kepada Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) untuk disenaraikan dalam senarai keutamaan pembangunan Kerajaan Negeri. Senarai berkenaan akan turut diteliti oleh Agensi Teknikal yang berkaitan bagi penentuan skop dan kos yang bersesuaian.

Seterusnya, pihak UPEN akan memperakukan dan mengemukakan senarai berkenaan kepada Kementerian ini untuk diangkat kepada Kementerian Ekonomi bagi kelulusan di bawah Rancangan Malaysia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN JAWAB LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATUK HAJI IDRIS BIN HAJI AHMAD
[BAGAN SERAI]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATUK HAJI IDRIS BIN HAJI AHMAD [BAGAN SERAI] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan sejauh mana penduduk di luar bandar menerima manfaat daripada pelbagai inisiatif dan usaha Kerajaan dalam usaha membasmi kemiskinan memandangkan Insiden Kemiskinan Tegar di luar bandar lebih tinggi iaitu 0.7% berbanding 0.1% di kawasan bandar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Berdasarkan Laporan Kemiskinan 2022, kadar kemiskinan di luar bandar menurun daripada 12.9% pada tahun 2019 kepada 12% pada tahun 2022. Ini adalah satu perkembangan yang baik memandangkan kadar kemiskinan nasional dan kadar kemiskinan bandar meningkat pada tahun 2022 berbanding tahun 2019. Manakala kadar kemiskinan tegar di luar bandar juga menurun daripada 0.9% pada tahun 2019 kepada 0.7% pada tahun 2022. Ini adalah satu perkembangan yang baik tetapi masih banyak yang perlu dibuat oleh KKDW memandangkan kadar ini adalah lebih tinggi dari kadar kemiskinan nasional (kadar kemiskinan nasional 2022 adalah 6.2% dan kadar kemiskinan tegar nasional adalah 0.2%).

Sehubungan itu, Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) telah melaksanakan pelbagai program pembasmiaan kemiskinan untuk merapatkan jurang pembangunan bandar dan luar bandar. KKDW telah melaksanakan pelbagai projek prasarana bagi mempercepatkan dan merencanakan pertumbuhan ekonomi di luar bandar. Melalui Bajet 2023, sejumlah RM2.48 bilion telah diperuntukan bagi pembangunan infrastruktur luar bandar seperti Bekalan Elektrik Luar Bandar (BELB), Bekalan Air Luar Bandar (BALB) dan Program Ameniti Sosial (PAMS) di luar bandar termasuk RM1.09 billion untuk Jalan Luar Bandar (JALB) dan RM339.1 juta untuk Jalan Perhubungan Desa (JPD). KKDW sentiasa komited bagi memastikan masyarakat desa juga mempunyai akses kepada infrastruktur dan kemudahan sosial yang setanding dengan kawasan bandar.

Selain itu, KKDW juga melaksanakan Program Perumahan Rakyat Termiskin (PPRT) yang merupakan program pembasmian kemiskinan luar bandar yang menyediakan bantuan bina baharu atau pembaikan rumah kepada golongan miskin dan miskin tegar untuk memiliki kediaman yang selamat dan selesa dan seterusnya memastikan kumpulan sasar ini dapat meneruskan kelangsungan hidup dengan lebih baik. Bagi tahun 2023, Kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM460.2 juta di bawah program yang sama melibatkan 15,000 unit

rumah (Bina Baharu dan Baik Pulih) yang memberi manfaat kepada 61,088 Ahli Isi Rumah.

Selain itu, bagi merancakkan pembangunan ekonomi luar bandar, KKDW juga telah menyediakan program ekonomi untuk penduduk luar bandar secara individu iaitu Program Peningkatan Pendapatan (PPP) yang menyediakan bantuan peralatan dan latihan yang mensasarkan golongan miskin dan miskin tegar dengan memberikan bantuan secara *one-off* bernilai maksimum RM10,000 kepada penerima yang layak dalam bentuk peralatan dan latihan. Untuk tahun 2023, sebanyak RM12 juta telah diperuntukan dengan penerima manfaat sebanyak 1,202 orang. Melalui program ini, peserta dijangka dapat meningkatkan pendapatan sekurang-kurangnya 30 peratus daripada pendapatan asal.

Selain itu, KKDW turut mempunyai program ekonomi secara berkelompok seperti Projek Bersepadu Pembangunan Ekonomi Kampung (PROSPEK) yang memfokuskan kepada aktiviti ekonomi sedia ada melalui pembangunan produk *niche* yang akan dikembangkan di beberapa buah kampung supaya wujud pertumbuhan ekonomi. Penerima manfaat PROSPEK terdiri daripada para peserta dan penduduk di kampung yang terlibat. Penduduk kampung yang terlibat akan menikmati manfaat daripada pembangunan komponen ekonomi, perumahan dan prasarana asas. Bilangan PROSPEK yang sedang dilaksanakan sehingga tahun 2022 adalah berjumlah 16 projek. PROSPEK Rintis Kg. Sidam, Kulim, Kedah merupakan contoh kampung yang telah berjaya dengan purata pendapatan bulanan bagi peserta IKS PROSPEK Rintis Kg. Sidam meningkat hampir tiga puluh lima peratus berbanding purata pendapatan sebelum menyertai PROSPEK yang bermula pada tahun 2018.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN ZAHARI BIN KECHIK [JELI]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN ZAHARI BIN KECHIK [JELI] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan kerja sama yang telah diberikan oleh Kerajaan Pusat kepada Kerajaan Negeri Kelantan dalam mempromosikan seni budaya Kelantan seperti pesta wau, dikir barat, wayang kulit dan permainan gasing

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. MOTAC peka akan keperluan semasa dan kepentingan industri seni budaya dan warisan negara berhubung pesta wau, dikir barat, wayang kulit dan permainan gasing. Dalam hal ini, MOTAC melalui agensi-agensinya bersama-sama penggiat-penggiat kebudayaan tempatan dan melaksanakan program-program yang dapat melestarikan aspek kebudayaan tersebut.

2. MOTAC melalui JKKN telah melaksanakan Festival Kesenian Rakyat Kelate (FKRK) iaitu salah satu Program Pelancongan Budaya (*Culture Based Tourism*) yang dilaksanakan setiap tahun. Program yang berbentuk penyemarakan seni budaya telah berjaya mempromosikan pelancongan dengan mengetengahkan keunikan seni dan budaya tradisi masyarakat di Kelantan. Keunikan festival ini diterjemahkan dengan kepelbagaian seni persembahan patuh syariah di Kelantan seperti Dikir Barat, Wayang Kulit, Makyong, Menora, pergendangan, tarian dan lain-lain. Pada tahun ini, FKRK telah diadakan pada 21 hingga 23 September 2023 di Pantai Geting, Tumpat, Kelantan.

3. Selain itu, JKKN juga melaksanakan program Citra Malaysia: *Colours of Malaysia* yang merupakan sebuah pementasan seni persembahan yang menampilkan keunikan dan kepelbagaian seni dan budaya di negeri Kelantan. Program yang turut dilaksanakan di seluruh negara ini bertujuan mempromosikan dan memartabatkan seni budaya Kelantan dalam usaha untuk menarik minat dan memperkenalkan kepada masyarakat termasuk pelancong. Antara pengisian program termasuklah persembahan kesenian berkonsepkan muzikal atau drama tari patuh Syariah oleh Kumpulan Kesenian JKKN Kelantan dan Kumpulan seni budaya tempatan yang dijadualkan berlangsung pada 9 Oktober 2023 dan 4 November 2023 di Kompleks JKKN Kelantan.

4. JKKN juga melaksanakan Festival Anok Seni Kelantan di bawah Program Menyemarakkan Seni Budaya di JKKN Negeri. Festival yang dilaksanakan di Kompleks JKKN Kelantan, Tanjung Chat, Kota Bharu

bertujuan untuk menyatukan penggiat seni pelbagai bidang seperti seni suara, seni muzik, teater tradisional wayang kulit, seni pembuatan wau, tarian tradisional, permainan tradisional, seni visual dan sukan rakyat dalam satu festival. Festival ini juga dapat mempersembahkan karya seni anak Kelantan kepada masyarakat setempat dan seterusnya kepada pelancong. Festival ini dilaksanakan dalam 2 siri iaitu pada Ogos dan Oktober 2023.

5. MOTAC turut menyediakan dana berbentuk geran sokongan kepada para penggiat seni dan budaya iaitu Geran Sepadan Sektor Kebudayaan (GSSK). Melalui GSSK ini, sebanyak RM1,580,000 telah diluluskan kepada 20 penggiat kebudayaan Negeri Kelantan pada tahun 2022 manakala sebanyak RM1,245,000 diluluskan kepada 22 penggiat kebudayaan pada tahun 2023.

6. Dalam hal ini, MOTAC ingin mengalu-alukan kerjasama Kerajaan Negeri, agensi MOTAC dan penggiat industri khususnya di Kelantan dalam merancang program yang boleh dilaksanakan pada tahun 2024. Namun ketersediaan geran sokongan ini tertakluk kepada pengumuman bajet nanti.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : TUAN MOHD NAZRI BIN ABU HASSAN
[MERBOK]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

Tuan Mohd Nazri bin Abu Hassan [Merbok] minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan kaedah pihak Kementerian untuk mengawal pencemaran bau di SK Bukit Kiara yang dibina berhampiran kolam takungan air limbah dari kawasan perindustrian berhampiran. Hal ini amat merisaukan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman, Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim (NRECC) pernah menerima aduan pencemaran bau busuk dan menyebabkan gangguan kepada penduduk sekitar termasuklah SK Bukit Kiara yang terletak berhampiran dengan kolam takungan.
2. Pemeriksaan yang dilakukan mendapati berlaku limpahan kumbahan dari tangki septik rumah-rumah penduduk di Taman Ria Jaya yang mengalir dalam longkang kawasan perumahan tersebut yang mana memasuki dan memenuhi kolam takungan yang diadu. Kumbahan di kawasan perumahan Taman Ria Jaya tidak disambung ke sistem kumbahan berpusat kerana masih menggunakan sistem tangki septik. Limpahan kumbahan dalam longkang awam jelas berwarna hitam dan berbau busuk. Manakala itu, kolam takungan yang diadu juga dipenuhi buangan sisa pepejal yang memburukkan lagi keadaan.
3. Untuk makluman, setiap pemilik premis kediaman yang memiliki tangki septik individu diwajibkan untuk mengosongkan atau menyahenap cemar tangki septik bagi setiap 2 tahun sekali selaras dengan Peraturan-Peraturan Industri Perkhidmatan Air (Perkhidmatan Nyahenap Cemar) 2021 yang dikuatkuasa oleh Kementerian melalui Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN). Ini adalah untuk memastikan setiap pengguna tidak mengabaikan penyelenggaraan tangki septik selain mengelakkan daripada berlakunya pencemaran seterusnya membawa kepada risiko penyakit seperti taun, hepatitis dan sebagainya. Kegagalan untuk berbuat demikian pengguna atau pemilik premis yang bertanggungjawab boleh dikenakan denda sehingga RM50 ribu di bawah Seksyen 65(3) Akta Industri Perkhidmatan Air 2006 [Akta 655].
4. Indah Water Konsortium (IWK) telah mula menghantar notis penjadualan nyahenap cemar ke Taman Ria Jaya bermula 1 September 2022 sehingga 28 Februari 2023. Untuk kitaran masa tersebut, 6,031 notis penjadualan telah dihantar, namun, hanya 351 atau 6% sahaja yang bersetuju menerima perkhidmatan nyahenap cemar tangki septik.

NO. SOALAN: 54

5. Baki sebanyak 5,680 akaun tidak memberi maklum balas, menolak dan mengalami masalah akses. Sekiranya pemilik premis tidak mematuhi notis bertulis tersebut, pemilik premis boleh menjadualkan semula tarikh pelaksanaan perkhidmatan nyahenap cemar dan notis bertulis kedua akan dikeluarkan oleh pihak IWK. Namun jika pemilik premis masih gagal berbuat demikian setelah notis kedua dikeluarkan, pihak IWK hendaklah memaklumkan kepada SPAN untuk mengambil tindakan selanjutnya iaitu dengan mengeluarkan notis arahan secara bertulis kepada pemilik premis untuk menyebabkan tangki septik itu dinyahenap cemar dalam tempoh yang dinyatakan. Jika masih gagal tindakan penguatkuasaan akan diambil oleh SPAN dengan membuka kertas siasatan dan menyerahkan kepada Timbalan Pendakwaraya untuk tindakan lanjut seperti yang termaktub di bawah Peraturan 5(2) Peraturan2 IPA (Perkhidmatan Nyahenap Cemar) 2021.

6. Bagi meningkatkan kadar penerimaan perkhidmatan nyahenap cemar dan mengatasi isu pencemaran bau ini, pihak IWK telah melaksanakan inisiatif seperti program kesedaran bersama penghulu-penghulu di seluruh negeri Kedah. IWK juga merancang untuk memberi taklimat berkenaan keperluan pengosongan tangki septik secara berkala kepada komuniti taman dan mengadakan Kempen Ops Sedut di kawasan yang terpilih.

7. Di samping itu, larangan pembuangan sisa pepejal ke dalam kolam takungan perlu ditangani oleh pelbagai pihak terutamanya Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) khususnya bagi menambahbaik pengurusan sampah di daratan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS TAHUN 2023**

PERTANYAAN : LISAN

**DARIPADA : DATO' MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN CHIK
[BALIK PULAU]**

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

DATO' MUHAMMAD BAKHTIAR BIN WAN CHIK [BALIK PULAU] minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan perancangan jangka pendek, sederhana dan panjang Kementerian bagi mengetengahkan bakat tempatan dalam industri kreatif kepada rakyat Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. MOTAC melalui jabatan dan agensinya sentiasa melakukan usaha terbaik dalam merancang program, acara serta aktiviti yang merangkumi jangka pendek, sederhana dan panjang bagi mengetengahkan bakat tempatan industri kreatif dalam kalangan rakyat Malaysia.

2. Di bawah MOTAC terdapat dua institut pengajian yang secara langsungnya menjurus kepada usaha mengetengahkan bakat tempatan dalam industri kreatif berkaitan seni dan budaya iaitu Akademi Seni Budaya dan Warisan Kebangsaan (ASWARA) dan Institut Kraf Negara (IKN). ASWARA menawarkan 26 program pengajian dari peringkat pengajian Asasi Seni Kreatif, Diploma, Ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian, Ijazah Sarjana Seni Kreatif dan Ijazah Kedoktoran Seni Kreatif yang berkualiti dan diiktiraf *Malaysian Qualifications Agency* (MQA). Seramai 1,341 orang pelajar sedang mengikuti pengajian di ASWARA dalam pelbagai bidang seperti teater, tari, filem, penulisan seni kreatif, muzik, multimedia dan animasi.

3. Sehingga kini, ASWARA telah melahirkan seramai 2,934 orang alumni yang menyumbang dan memasuki pasaran industri kreatif negara. Selain itu, ASWARA juga menawarkan program dan kursus jangka pendek ke arah usaha peningkatan kemahiran belia kepada industri seni kreatif negara. ASWARA merupakan salah sebuah Pusat Bertauliah-Pencapaian Pengiktirafan Terdahulu (PP-PPT) yang menawarkan program Sijil Kemahiran Malaysia (SKM) yang diiktiraf oleh Jabatan Kemahiran Malaysia (JPK). Program Pembelajaran Sepanjang Hayat ASWARA telah menganugerahkan lebih 110 pensijilan Sijil Kemahiran Malaysia kepada individu dan komuniti seni seperti pemuzik, jurulatih tari, animator, pengurus pentas dan lain-lain.

4. Dalam bidang berkaitan kraftangan pula, IKN sebagai pusat pembangunan kemahiran kraf menawarkan latihan kemahiran kraf secara

formal di peringkat Diploma, Sijil serta Sijil Kemahiran Malaysia (SKM) kepada pelajar lepasan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) yang terdiri daripada belia dan beliawanis yang berkelayakan. Program ini bertujuan melahirkan graduan dan modal insan yang berilmu dan berkemahiran bagi memenuhi keperluan tenaga kerja terlatih dalam bidang kraf iaitu batik, tenunan, logam, seramik, kayu dan rotan. Program ini merangkumi tiga aktiviti utama iaitu Pembangunan Kemahiran Kraf, Pembangunan Kraf Berpusat (di Kampus Satelit Sarawak dan Sabah) serta Pusat Kecemerlangan Kraf (*Centre of Excellence*). Selain itu, Kraftangan Malaysia juga menawarkan Program Pengurusan dan Pengembangan Ilmu iaitu program yang merangkumi aktiviti Apresiasi Kraf, Ekspresi Kraf, Video D.I.Y, Eksplorasi Kraf serta Cakna Kraf yang bertujuan untuk meningkatkan jati diri bangsa untuk diwarisi oleh generasi akan datang.

5. MOTAC melalui JKKN pula tidak ketinggalan melaksanakan program-program yang mendokong usaha mengetengahkan bakat tempatan. Antaranya termasuklah Program Perantisan yang bertujuan untuk memulihara, memelihara dan mengekalkan kesenian tradisional yang hampir pupus. Dilaksanakan setiap tahun bertujuan untuk mewujudkan kumpulan pelapis serta mengetengahkan bakat tempatan yang mampu menguasai segala aspek kesenian seni tradisional tempatan yang dipilih.

6. Dalam aspek seni visual, terdapat juga Program Panggung Seni Tradisional (PST) yang merupakan medium persembahan Kesenian Tradisional Malaysia yang autentik dan klasik. Program yang dilaksanakan setiap tahun ini turut bertujuan untuk mengetengahkan bakat tempatan dalam usaha menjadikan seni persembahan sebagai salah satu penjana pendapatan dalam bidang industri kreatif. JKKN juga mengadakan program dinamakan *Colours of Malaysia* iaitu satu pementasan seni persembahan yang menampilkan keunikan dan kepelbagaian seni dan budaya tempatan. Program yang dilaksanakan di seluruh negara ini bertujuan memartabatkan seni persembahan dalam konteks seni dan budaya tempatan dalam usaha untuk menarik minat dan memperkenalkan kepada masyarakat.

7. Selain itu, MOTAC di bawah Lembaga Pembangunan Seni Visual Negara (LPSVN) telah mengadakan program-program termasuklah Pertandingan Bakat Muda Sezaman (BMS) yang diadakan secara dwitahunan yang menjadi platform bagi anak muda mempamerkan kreativiti dan aspirasi. Selain itu, turut dianjurkan adalah Bengkel *Re-skilling* dan *Up-skilling* iaitu program pendidikan latihan kesenian yang bertujuan untuk meningkatkan kemahiran, mengasah bakat serta meningkatkan kebolehpasaran anak muda dalam dunia seni visual tanah air. LPSVN turut menganjurkan Festival Malaysia *Art Expo* yang menjadi platform untuk penggiat seni dan pengusaha yang terlibat dalam industri kreatif untuk mempamerkan karya seni, produk dan perkhidmatan yang disediakan bagi membantu menjana ekonomi penggiat industri kreatif.

8. MOTAC sentiasa menyarankan agar pihak Yang Berhormat dapat berbincang di peringkat negeri sebelum membawa apa-apa cadangan penambaan yang boleh dibincangkan bersama MOTAC demi pembangunan bakat tempatan dalam industri kreatif negara untuk masa hadapan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN SIM TZE TZIN (BAYAN BARU)

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN SIM TZE TZIN [BAYAN BARU] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan apakah perkembangan terkini laporan siasatan tanah runtuh di Batang Kali yang meragut 31 nyawa pada Disember 2022. Bilakah laporan siasatan tersebut akan diumumkan.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Laporan Forensik Siasatan Tanah Runtuh di Batang Kali, Hulu Selangor, Selangor telah dikelaskan semula dari dokumen terperingkat “Rahsia” kepada “Terbuka” oleh pihak Kementerian Kerja Raya (KKR) dan dikemukakan kepada Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA) pada 12 Oktober 2023. Pihak NADMA telah memuatnaik ke laman web NADMA pada 18 Oktober 2023 dan boleh diakses oleh orang ramai.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS 2023**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : TUAN CHONG CHIENG JEN [STAMPIN]

TARIKH : 28 NOVEMBER 2023 (SELASA)

SOALAN

TUAN CHONG CHIENG JEN [STAMPIN] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan kaedah-kaedah subsidi bersasar yang dijangka dilaksanakan pada hujung tahun ini dan apakah penjimatan kaedah-kaedah itu dari segi perbelanjaan Kerajaan.

JAWAPAN

Assalamualaikum dan Salam Sejahtera.

Tuan Yang di-Pertua,

Pada tahun 2024, Kerajaan telah menyediakan peruntukan subsidi dan bantuan sosial berjumlah RM52.7 bilion. Belanjawan 2024 yang baharu dibentangkan telah menyatakan pendekatan penyasaran semula subsidi akan dilaksanakan secara berfasa bermula tahun 2024. Hasil penjimatan subsidi ini sebahagiannya akan disalurkan untuk peruntukan Sumbangan Tunai Rahmah yang ditingkatkan daripada RM8 bilion kepada RM10 bilion. Selain itu, penjimatan ini juga akan dapat digunakan untuk membiayai program kesejahteraan rakyat dan pembangunan negara. Penyusunan semula pemberian subsidi yang lebih bersasar ini dijangka akan dapat mengurangkan beban kewangan Kerajaan dan memastikan pengagihan bantuan yang lebih berkesan kepada rakyat.

Langkah Kerajaan untuk melaksanakan penyasaran semula subsidi ini merupakan satu daripada 17 Anjakan Besar dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12). Bagi menentukan kumpulan sasar yang benar-benar layak dan mengurangkan *inclusion and exclusion error*, Kerajaan sedang membangunkan pangkalan data isi rumah yang lebih bersepadu sebagai rujukan berpusat. Pangkalan Data Utama (PADU) yang dijadualkan dilancarkan pada bulan Januari 2024 akan mengintegrasikan data mikro daripada pelbagai agensi Kerajaan bagi mewujudkan profil data semua individu dan isi rumah seluruh rakyat Malaysia. Pelaksanaan PADU dijangka akan meminimumkan pertindanan dari segi pengagihan bantuan dan subsidi oleh pelbagai agensi Kerajaan. Beberapa cadangan analisis *use-case* akan dilakukan dengan menggunakan data daripada PADU bagi menentukan kumpulan sasar yang benar-benar layak dan memastikan bantuan yang diterima dapat meningkatkan kesejahteraan hidup rakyat.

Mengenai mekanisme pengagihan pula, pelbagai cadangan sedang dipertimbangkan oleh Kerajaan, antaranya melalui e-wallet atau secara tunai. Selain itu, kekerapan pengagihan juga sedang dikaji bagi memastikan rakyat, khususnya penerima bantuan tidak terlalu terbeban

dengan jangkaan kenaikan harga barangan apabila penyasaran semula subsidi dilaksanakan. Walau bagaimanapun, sebarang keputusan yang diambil oleh Kerajaan akan disampaikan dengan jelas kepada rakyat bagi mengelakkan kekeliruan terhadap perancangan dasar yang dilaksanakan.

Kerajaan berharap melalui pelaksanaan subsidi bersasar ini, rakyat yang benar-benar layak akan menerima nilai bantuan yang sewajarnya. Di samping itu, pelaksanaan inisiatif ini juga akan membantu Kerajaan memperkukuhkan kedudukan fiskal dan mengoptimumkan sumber yang ada. Penjimatan daripada inisiatif penyasaran semula subsidi akan dipulangkan kepada rakyat melalui pelaksanaan program dan projek yang lebih memberi manfaat kepada rakyat seperti penambahbaikan dalam penyediaan perkhidmatan sosial serta kemudahan awam termasuk kesihatan, pendidikan, pengangkutan dan keselamatan.

Sekian, terima kasih.